



# OUR LIFE

# НАШЕ ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

- L. BURACHYNSKA: Olena Pchilka  
O. КИСІЛЕВСЬКА: Зробім обрахунок совісти  
O. ЛЯТУРИНСЬКА: Писанка  
M. ПАСТЕРНАК: Діти на роздоріжжі  
M. ОСТРОМИРА: Обливаний понеділок  
Л. Б.: Над могилою великої співачки

Квітень

Ч. 4

April

1953

с.г.

# НАШЕ ЖИТТЯ

РІК X. КВІТЕНЬ, 1953 Ч. 4.

Видає Союз Українок Америки  
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу  
866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa

**НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ  
У 1953 Р.**

Передплата у Злучених Державах Америки  
для членок Союзу Українок Америки  
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок . . . . 3 дол.  
Передплата в Канаді . . . . . 3 дол.  
Піврічна передплата в ЗДА  
й Канаді . . . . . 1.75 дол.  
Річна передплата в Англії  
й Австралії . . . . . 1 ф. ст.  
Річна передплата у Франції . . . . . 900 фр.

# OUR LIFE

VOL. X. APRIL, 1953 No. 4

Edited by Editorial Board

Monthly publication of the Ukrainian National  
Women's League of America, Inc.

866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States for members  
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half  
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,  
half year \$1.75. Subscription in England and  
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription  
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,  
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,  
under the Act of March 3, 1879.

## ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

**КАНАДА:**  
Mrs. Lewka Romanyk  
263 Russell Hill Rd.  
Toronto, Ont.  
Canada

**АНГЛІЯ:**  
Mrs. I. Witoshynsky  
30, Keighley Rd.  
Bradford, Yors.  
England

**ФРАНЦІЯ:**  
Mme. O. Kolankovsky  
32, rue Feutrier  
Paris 18  
France

**АВСТРАЛІЯ:**  
Mrs. I. Pelensky  
136 Forest Rd.  
Arncliffe, N.S.W.  
Australia

## З М І С Т

О. Кисілевська: Зробім обрахунок совісти.. 1	Н. Костецька: Гостина — зимний буфет..17
А. Хомяк: Коли залунає гагілка . . . . . 2	О. Цегельська: Великодня пригода . . . . .19
О. Лятуринська: Писанка . . . . . 3	Роляник: Фіялка . . . . .20
М. Пастернак: Діти на роздоріжжі . . . . . 5	Нагілка . . . . .21
Л. Б.: Річні збори Міжнар. Жіночої Ради.. 6	Л. Burachynska: Olena Pchilka . . . . .22
М. Остромира: Обливаний понеділок . . . . 7	І. Чорнобривець: „Визволення“ україн- ської жінки . . . . .23
С. Парфанович: Із доброго зерна . . . . . 9	Доловідь про СФУЖО . . . . .24
Л. Б.: Над могилою великої співачки . . . . .11	Із життя наших централей: Союз Укра- їнок Франції . . . . .25
Посмертні згадки, Нові книжки . . . . .12	Вісті з Централі . . . . .26
Зірка: Наші меблі . . . . .13	При громадській роботі.. . . .28
Д-р З. Плітас: Вітаміни . . . . .14	Ю. Писарева: „Політична помилка“ . . . . .32
Українська вишивка: Дитяча блюзка . . . . .15	
Що варити й пекти . . . . .16	

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

## Зробім обрахунок совісти

Якщо переглянемо уважно зміст українських жіночих журналів ("Наше Життя" що виходить в Америці й "Жіночий Світ", журнал українського канадійського жіноцтва) за минулий рік а то може й дещо давніше, то спостережемо, що на їхніх сторінках порушено багато важливих і актуальних проблем. Цілий ряд поважних, громадсько наставлених громадян висказало свої думки й тим піддало їх під увагу ширшого жіночого загалу. На сторінках наших жіночих журналів, а зокрема на сторінках СФУЖО, були порушені найбільш пекучі й актуальні справи. Проблема помочі й співпраці української еміграції у визвольних змаганнях України. Співпраця українського жіноцтва в акції побороювання московсько-большевицьких впливів у широкому світі. Проблема консолідації, об'єднання всіх наших сил, актуальна не тільки серед українців, але дослівно в цілому світі.

Не однократно порушувано актуально й пекучу справу виховання молодого покоління, збереження його перед денационалізацією й деморалізацією. Взято під поважну увагу справу вдержання на чужині рідної мови, вдержання українських звичаїв і культури.

Вперше порушено в нас важливу проблему відносин між жіноцтвом центральних і західних земель. Потребу взаємного пізнання й налагодження співпраці між дочками одного народу, розділеного ворогами впродовж десятків літ і через те відчужених. Піднімалась теж не легка проблема співжиття давньої з новою еміграцією.

Висунено потребу взаємного зрозуміння й доповнення себе жінок із революційним настав-

ленням й жінок-супільничок, — для створення одного найбільш бажаного й потрібного типу жінки-державнички.

Впали розважні слова про потребу використання нашого побуту в найбільш демократичних країнах світу — Канаді й Америці для присвоєння собі демократичних засад співжиття, які обов'язують у цих країнах. Ними є: толеранція для чужих переконань, засвоєння засад чесної гри у взаєминах так між собою як і з чужими, штуки співпраці і співжиття людей різних політичних, як і релігійних переконань. Потреби передання тих засад молодому поколінню, щоб як приїде відповідний час і нагода, перенести їх на звільнені від ворога українські землі.

Порушувано теж обов'язок висвітлення в широкому світі цілої суті московського большевизму і як найбільшого большевицького злочину — штучно викликаного голоду на Україні, що спричинив мученичу смерть мільонів українського селянства.

Ці всі й ще немало других важливих проблем порушено на сторінках наших жіночих журналів, а зокрема на сторінках СФУЖО, тієї найвищої нашої організаційної клітини, що подібно як світова організація Жіночих Рад, обнімає й заступає та репрезентує справи усього зорганізованого українського жіноцтва.

Одначе в більшості тих актуальних, деколи й не без темпераменту писаних статей є одна велика недостача. Крім теоретичного порушення тих справ не подається практичної їх розв'язки. Не подається конкретного способу, як впроваджувати в життя ці напрямні. Не довідуємось, що самі автор-

ки чи їх одномишленниці зробили або стараються зробити для поширення пропагованих ними справ та ідей.

СФУЖО робить усе можливе, щоб через зорганізоване жіноцтво й жіночі об'єднані в ній організації на місцях, насвітлити українську справу у світі.

Нав'язує й плекає взаємини з міжнародними жіночими організаціями, виступає і зясовує наші проблеми на міжнародніх конгресах, порушує їх на шпальтах чужої преси.

Та треба, щоб і наше жіноцтво, щоб і наш громадський загал поставився активно до нашої визвольної справи. В обличчі назриваючих подій конечно якнайтісніше об'єднання не тільки жіночих, але всіх наших громадських сил. В обличчі ворожих наступів з усіх сторін, що стараються обезцінити вагу української проблеми, всі свідомі й сильніші одиниці повинні стати в оборонній лаві, а жіноцтво мусить бути прикладом у тому.

Тому активізація нашого жіноцтва — це передумовина нашої готовости. Кожна з нас може приложити своїх сил! І та високо-освічена і та зі здоровим розумом, і та що в силі віку і старенька бабуся. Всі знайдуть поле праці, а хочби тільки обмін думок, що їх піддержить і скріпить у цьому змагу.

Знана річ що в Канаді дві третини всього жіноцтва належать до якоїсь організації, що їй відповідає. Канадійські організаційні клітини числять найменше від 5000, а деякі й до 200,000 членок. Знана річ що Канадійська Жіноча Національна Рада, об'єднання всіх канадійських жіночих організацій, репрезентує два з половиною мільонів членок. Власне в тій (Докінчення на ст. 4)

## ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

кличе **ХРИСТОС ВОСКРЕС!**

управам Відділів і членкам нашої організації.

Вельмидостойній п. Олені Кисилевській, голові Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), членам Гол. Управи і організаціям-членам СФУЖО шле сердечне святочне привітання.

Вітає з Великодніми святами все наше громадянство.

Редакція й Адміністрація журналу „Наше Життя“ передає Великодній привіт своїм співробітникам, передплатникам та кольпортерам.

## Коли залунає гагілка...

Кожних Великодніх Свят, коли заграють дзвони нашої церкви, встає мені перед очима молодечий сполин. Хоча вже сорок літ минуло, як я переживала свята в рідному селі, то воно живе в моїй пам'яті, якби це було сьогодні. Молодь уже не розуміє того, як воно було колись. Тому хочу пригадати це хоч би тим, що колись таке переживали. Бо тепер напевне вже на рідних землях так святкувати не можуть.

Цілий піст уже ми, дівчата, готувались до того свята. Ті, що належали до Сестрицтва, то сходились вечорами, щоб робити квіти до церкви. Але й інші дівчата клопотались, бо кожна хотіла якось оновитись на свята — то одягом, то черевиками. Кожна дбала про те, а за дечим треба було й до міста поїхати. А вже в Великий тиждень, то часу не було й дихнути. Дівчата з Сестрицтва чистили церкву, а в Велику П'ятницю, по виставленні плащениці убирали квітами ікони, і свічки, щоб усе гарно виглядало на Великдень. Дома теж було гук роботи. Все білення і

прятання спадало на дівчат, бо матері більше були зайняті печивом та готуванням інших присмак. Дівчата також писали в нас писанки. Та вони вже мусіли бути готові в Великому тижні, бо тоді немає часу бавитись дрібною роботою.

А на Великдень, то вже дуже раненько вставали. Дівчата звечора приготували собі все вбрання, щоб рано було готове. Цілою родиною вже зрана йдуть до церкви, а коли довша дорога, то йдуть возом. Везуть у кошику паску, сир, ковбасу, яйця, щоб посвятити.

Найкраще пригадую собі хвилину, коли уложили все те довкруги церкви, співали Христос Воскрес, а дзвони дзвонили й дзвонили. Так радісно ставало на душі! Сонечко гріло, травичка вже зеленіла. Так ніби все збудилося зі сну до нового життя!

А потім скоро спішили всі додому, щоб разом поділитися свяченим яйцем, побажати собі всього доброго та разом і другим свят дочекати. По довгому пості смакують усі страви. Та нас, дівчат це не ма-

ють. Ми вже раді, щоб скоріш це минуло, бо нас ще чекають гагілки під церквою. А ми так любимо співати!

І от уже посходились дівчата і час починати. Спершу стають у коло, поділившись на дві половині. Одна співає Христос Воскрес!, а друга відповідає Воістину Воскрес! Це немов початок гагілок. А потім йдуть по черзі одна за одною. І про зелені лози, де біжуть гуртом кози, і про дячиху, що хоче висватати свою дочку, і про Марусеньку, що своєму Івасенькові золотую шабельку до рук дала, і про зайчика, що йому ніде вискочити і про соловія, що всю правдоньку скаже! Скільки то ми набігались і наспівались за ціле пополудне! Нераз захрипли аж від холодного, весняного подуву, але все нові й нові гагілки пригадували!

На таких radoшах проминали нам свята. Так воно було колись у селі Лани пов. Бібрка. А тепер уже довго, довго вістки звідтіля немає.

**Агафія Хомяк**  
Дітройт



## Писанка

Писанка, писанка! Наші народні поетичні вислови: “нива гарна, мов писанка”, “світ красний, як писанка” — чи можуть бути добірніші порівняння?

Є казка про заморське яблучко. Покрутиш ним — і цілий білий світ стоїть перед тобою на долоні. Там різні дива: невидані квітучі кущі й дерева, жар-птиці в золотих клітках, царівни в перлових намистах і підвісках.

Як я в дитинстві хотіла дістати таке яблучко! Але ніхто з моїх кривих не їхав до заморської країни, де скільки хоч, росте таких яблучок, тільки збирай.

Признатися, і досі я тужу за тим чарівним яблучком. Та якось, риючись у прабабиній мальованій скрині, що, до речі, дісталась у спадщину не тільки мені самій, а багатьом, багатьом кривим, своякам і посвоєним, а ще й на неї зазіхають таки вже зовсім без жадної підстави чужі, — я знайшла писанку. І вона мені чи не цілком відбила моє дитяче бажання допастись заморського яблучка. Хоч, правда, писанка трохи надбита і дещо злиняла. Тяжко встановити в цілості орнамент, прочитати знаки на ній, обновили кольори рослинних барв. Ще б пак! — Та яке ж це вже тисячеліття, відколи ми спадкуємо скриню?.. От уже й забули! А записати — ніхто не записав. А може хтось і здогадався, та де б той запис зберігся, коли ж іспоковіку нашу прадідівську хату грабували грабівники.

Дещо підказують знахідки з предківських давніх, давніх могил, де знайшли вже не одну писанку і точнісінько, як зі скрині. Її клали і тепер ще кладуть до труни, як символ вічного життя. Небіжчик не помер, його життя прийшло до початкового стану — зародку, що пробється в паростях, пупянках, розвіється квітами.

А з цією скринєю було у нас так: прабаба залишила було

бабі, баба — мамі, мама — доньці, донька — онуці і так далі, аж прийшло до теперішнього покоління. І дивіться: в якій частині світу це покоління не було б, — усюди везе зі собою щось із недограбованої прабабиної спадщини, а найперше з усього — писанку. Її показують людям, нею хваляться. І хіба нема чим? Подивіться на неї: барвність, ладність, свіжість. Так, як що Великодня оновлюються кольори на ній, — оновлюється життя, затримуючи вічну молодість.

Хочете бути гарна? Хочете бути тілом і душею чиста? — Наберіть у коновку чистої джерельної води, покладіть туди писанку і на перший день Великодня до схід сонця вимийте цією водою лице. Не забудьте при цьому промовити молитви світлобожичу: „Дай серце ніжне, око чисте!..” — і будете красна, мов Дажбожича онука.

Не кажіть, що Дажбожича онука відійшла з поганським мітом і що, власне, вона була негарна. Це так опаплюжили її нетерпимі фанатики, обмовили

незнайки. З незапам'ятних часів вона перейшла з біосом, етносом, етосом, із негінучим флюїдом і досі живе в нашому народі в красній вроді, в ладній гармонійній вдачі, в душі, що кличе до великих поривів.

Читаючи про Ярославну в „Слові о полку Ігореві”, пізнаєте Дажбожича онуку. В сагах Гарольда Сміливого, де він, перелічуючи свої героїчні чини, говорить, що він переплив моря, доконав того й того, „але дівчина з золотим обручем не хоче на мене глянути” — ця дівчина Дажбожича онука. І тепер деколи можна заглянути ясне личко Дажбожича онуки, що все лишилось як ідеал.

Але дивімось на писанку і спробуймо прочитати знаки на ній, що підтверджують нам її давність. Ось дубовий лист і жолудь. Це мужеський первінь, знак нашого поганського громобога Перуна. Наш сучасний поет Володимир, можливо нав'язав би цей знак на фалличний культ старогіндуських богів. І чи не мав би більше рації, ніж має багато вчених, які,



Перед Великоднем 1952 р. Союз Українок Америки перевів конкурс писанок. Жюрі (проф. В. Січинський, М. Морачевська) признало першу нагороду Марії Гаврих за писанку з Жовкви к. Львова. Подаємо зразки писанок, що дуже прикметні для північної Галичини

йдучи за авторитетами, легко-важно й не по праву віддають наше предківське добро то на церкву, то в мошну візантійцям, грекам чи римлянам.

Виводячи на писанці знак Перуна, чи не прикликала ним прабаба грім і блискавку, перший весняний дощ? І чи перший дощ не був чародійний, як і весняні потуги Індри? — Все зацвіло, зазеленіло так барвно, як на писанці. Одначи нестриманий Перун може й навитворяти. Розійшовшись, своїми вогненними кінцями (їх також можна знайти на писанці), розторощить не так свої любі дуби, як залюбки столітні липи, вибе стебло на полі, змиє зерно ярини. Треба його наперед якось укоськати. Чи не тим сонце-знаком, лежачим хрестом щедрого Дажбога? Цього хреста, що до речі ввійшов в основу т. зв. Андрієвського хреста і пізніше — Запорожського, на писанці рясно. І досі в нас тільки таким хрестом перехрищують лопату й коцюбу, щоб припинити грозу.

Ось півник. Це знак вогню, а тим і сонця — його джерела. І досі в нас кажуть образно: „закласти півня” рівнозначно — підпалити. Півень і досі фігурує в нашій обрядовості, навіть стоїть на наших християнських церквах. І зовсім не годиться вже з огляду на освячення традицією його усувати чи навязувати недоречно до відречення апостола Петра.

От сарна. Вона зображує зиму, що втікає перед стрілами першого весняного бога — Ярила. У старих волинських народніх піснях зберіглося закликання до Юрая-Ярила „відімкнути небо, випустити росу — дівочью красу”, щоб він вийшов паруючими весняними полями і де ступнув — підняв зело, куди поглянув — квіт зацвів.

Стій! От кажуть мені, що я вудумую. Мовляв, жадних давніх знаків на теперішній нашій писанці не існує, що більше — нема пощо їм існувати. Адже не той тепер вік, не та вже віра. Є грабельки, хай собі це буде миленький символ весняних робіт; є, правда, хрест, але він

напевно грецький і прийшов щойно з християнством; є багатючий український орнамент — пощо бажати чогось іншого? Хіба не вибеться і найбуйніша уява, як глядача, так і писанчарки в тих строкатих закрутках, переплетях, лініях? А скільки-но тих барв! — аж око вбирає. Та ж призначення писанки — веселити людські очі.

І правда ж, що веселити очі, хоч веселити очі можна всяко. І правда ж, що багатючий орнамент, а подекуди аж надто і то чи все український. Кажете, нема символів? Ви, мабуть, не вмієте їх читати. Вони напевно ще є, хай накопичені й забріхані. А якщо справді нема — мусять бути! Інакше відберете писанці душу. А писанка — наш предківський скарб, мов жива, кнче мусить промовляти, як із давен-давна, до кожного з нас про весну, про онову, про перемогу добра і світла. І не тільки сама по собі, а й пошаною до того, що вклала до неї прабаба.

Міннеаполіс, у квітні 1952.

### ЗРОБИМ ОБРАХУНОК СОВІСТИ

(Докінчення зі стор. 1)

загальній організованості й солідарній праці, так канадійок як і американок, лежить тайна їхнього успіху, тайна впливів канадійського та американського жіноцтва на громадські й державні справи.

Боротьба за рівноправність йшла рівночасно по всьому світі й від самого початку її українки брали в ній визначну, передову участь. Українки дістали у своїй державі повні громадські права навіть скорше, як цього добилось інше жіноцтво. Могутня міліонова канадійська Жіноча Рада бере свій початок з 1884 року, значить постала в тому самому році коли старанням наших піонерок жіночого руху основано в Станиславові на Західній Україні першу нашу організаційну клітину. Один час, однакові заходи, а який вислід? Зорганізована, солідарна праця двох

третин жіноцтва цілої держави а наша вічна боротьба з байдужністю, нездисциплінованістю, розпорошеністю сил навіть в обличчі найважливішої проблеми цілої нації, проблеми — бути чи не бути Україні!

Над цими справами слід нам застановитися! Перед воскресенням України зробити такий самий обрахунок совісти, визнання своїх гріхів й постанову поправи, як це робимо перед великим днем Воскресення Христового.

Оце піддаємо під розвагу всьому українському жіноцтву в цілому широкому світі.

Обеднання, організованість, згідна, солідарна праця для добра України, для добра волних сьогодні країн, що дали нам захист й для добра всього християнського миру, нехай стане нашим кличем від сьогодні!

Олена Кисілевська.

### ПІД ГОМІН ВЕЛИКОДНІХ ДЗВОНІВ...

З радістю можемо сказати, що допомога залишенцям уже налагоджена. Різдвяна кампанія доказала це цифрами. У ній взяло участь 16 збіркових станиць Комітету „Мати й Дитина”, де кожна причинилась по своїй змозі до цього діла. І більшість їх уже зголосила готовість до Великодньої збірки, щоб розвеселити залишенцям і це велике свято.

Пригадуємо це й іншим збірковим станицям, що ще не встигли цього зробити. Ще не пізно! Це не шкодить, що по жертви прийдуть аж на Зелені Свята! Головне, щоб наші залишені брати й сестри відчули нашу помічну руку, що піддержує їх!

Обеднанню Українських Жінок у Німеччині припала тепер опіка над вдовами, вдівцями з дітьми і незаміжніми матерями. Великий і відповідальний засяг праці! Допоможімо їм двигнути його!

Комітет „Мати й Дитина”

Віршики на День Матері  
зайдете у збірнику „Весна”

## Діти на роздоріжжі

П. \*)

Чотирикутне подвірячко, втиснене у середньовічні забудованя Успенської (Волоської) Церкви у Львові, набирало особливо чару у ранкових годинах Великодньої Суботи. Розквітало живими китичками квіток-дітей що плетінкою кошчків вязали напричуд мальовничий круг. Розяснювались зогріті сердечністю дитячих голосів суворі кам'яні стіни, коли по них вгору пролітало радісне сповіщення світу "Христос Воскрес".

Відбулося свячення великодних пасок, що його з усією обрядовою повагою відправив о. Дамян Лопатинський, великий друг і батько дошкільної дитвори. Хто бачив отих 4-7 літніх дітей у дитячому садку, як вони власноручно приготувляли свої пасочки, як самі фарбували крашанки і з ніжністю, можна б сказати — з побожністю вкладали їх у свої кошчики та ще й зеленцем і пролісками заквітчали, хто в часі відправи бачив їх обличчя і чув їх воскресну пісню, той повірив, що оці хвилини глибоко записались у дитячі душі і вже на заранні тісно зі собою повязали релігійні і національні почування. о. Д. Лопатинський і другі священики розуміли, що вже в дошкільному віці пора класти основи під релігійне виховання. Та не самими формальними виявами, не сухим поучуванням і наказами, бо вони або змеханізують дитину у виконуванні релігійних практик, або її знеохотять до них. Вони у своїй праці з дітьми використали наші прекрасні релігійні обряди, що своїм змістом і оформленням дають навіть малій дитині тривкі духові і фізичні переживання. Свячення лози у Вербну Неділю, кладення квітів на могилах у Зелені Свята, свячення яблук на Спаса і т.д. дає нагоду включити дитвору в активну участь у ці святкування. Дуже

важливим виховним чинником є відзначення її серйозного становища в них, бо діти люблять, коли їх співпрацю дорослі з признанням оцінюють.

**Релігійне виховання** має велике значення для вдержання наших дітей при народі. Тут вирішує передусім приклад батьків. Окремий духовник для української шкільної дитвори, який відвідував би її в державних школах, провадив з нею катехитичні науки, відправляв для неї окрему недільну Богослужбу, zorganizував дитячий церковний хор, провадив у часі Великоднього посту для неї реклекції, приготував до св. сповіді і св. Причастя — поклав би тривку основу під вирощування релігійно-моральних почувань, цінних прикмет характеру.

Дальшими чинниками у вихованні наших дітей і молоді на чужині є громадські установи. Найближче до родинного виховання стоїть **дитячий садок**. Зі спостережень і нового досвіду виходить, що дитячі садки на еміграції змінили дещо характер, а то й потребу свого існування. Зараз у ділянці дошкільного виховання на перший план висувається потреба

"переховку" для малої дитини, якої батьки виходять із хати на заробітну працю. Потреба такого часового переховку, зумовлена особливими, можна сказати, ненормальними життєвими умовинами, є така конечна, що приватні особи ведуть їх у своїх помешканнях (найбільше 10 дітей) для найближчого суцідства.

Є також zorganizоване т.зв. "бейбі ситерс сервис", що висилає піклувальниці до дітей, яких матері мусять вийти на кілька годин з хати. Головна журба, щоб дитина, оставлена сама в хаті, не привела до якого нещастя і друге, щоб не була голодна.

Українське громадянство за океаном мало цікавиться дитячими садками і тому їх ведуть іноді в дуже несприятливих умовинах. Недостача відповідного персоналу (часто управителька, виховниця, кухарка й прибиральниця в одній особі), брак методично-виховних посібників, тіснота приміщень, до того ще й спільних з іншими організаціями, те все часті причини, що в дитячих садках неможливо повести правильної виховної роботи і вдержати дисципліну. Тому їх рівень у



І в Коговз, Н. Й. діти вивчають гагілки та виводять їх на Великдень

\*) Гл. першу частину статті у ч. 1 "Н. Ж."

## Річні збори Міжнародної Жіночої Ради

більшості цілком незадовільний, сказати можна — примітивний. А тепер хай та дитина, що ходить до українського дит. садку, порівняє його з державним “кіндергарденом”, до якого вона мусить вчашати перед вступленням до першої класи, то мимоволі зроджується в ній приниження, а то й обезцінення свого в користь чужого. Чия-ж у тому вина, що наші діти відсуваються від свого? А втім справа вдержання одного чи двох дит. садків у великому місті не розв'язує потреби через неможливість охоплення всіх українських дітей дошкільного віку. Можливо, краще було б творити приватні дит. садки, розкинені по місті там, де є більші скупчення українського населення, а їх керівників об'єднати в центрі, зразковому дошкільці для обміни досвідом, порадами та виховно-навчальним матеріалом.

### ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІ

(Уривок із листа)

#### За одне я дуже вдячна...

Мені дуже подобалась ідея закупна дому США. Це справді почин великий і гідний похвали. Бувало, що досі жінки ходили лише „з капелюхом“ за різними збірками й дістали мало, або й ніякого признання за те. Чи буде в домі якийсь торговельне підприємство? Звичайно такі дають постійний прихід. Із мого чека на 5 дол. приділіть 3 дол. на передплату, а 2 дол. на дім США. Я знаю, що це „капля у ведрі“, але коли б так усі по каплі, то назбирається ціле ведро.

Ще за одне я дуже вдячна: що подаєте пісні з нотами для дітей на дитячій сторінці. Моя доня все переграє, а я читаю їй і пояснюю зміст. Мої діти залюбки грають українську музику. Хлопець захоплений композицією „Ой закувала та сива зозуля“ Звичайно він перше слухає рекорду, а потім старається грати, передаючи ритм і динаміку пісні.

**Марія Л. Семенина**  
Гемтон, Н. Дж.

Ця велика міжнародня установа, що її звать світовим жіночим парламентом, відбуває щороку зїзд своєї езекутиви. Впродовж тижня працюють комісії й члени управи над біжучими справами. Тут саме розгортаються проблеми та випрацьовують напрямні для розв'язки їх.

У 1952 р. зїзд відбувся 8-12 вересня в Ридінг, Англія. Працювало дев'ять комісій, прибули членки управи та багато делегаток Національних Рад. Два юстанні дні були присвячені спільним засіданням, де обговорено звіти комісій та ухвалено резолюції.

Комісія жіночої праці займалась анкетним листком, що його надіслала Комісія Прав Людини ОН. Дальшою темою була рівність платні та суспільного забезпечення для жінки й чоловіка й умовини праці домашніх помішниць.

Комісія переселень розглядала переселенчі можливості для жінок та їх приноровлення до нової країни. Виринула потреба Міжнародної Суспільної Служби, що влегшувала б цей перехід.

Комісія миру й міжнародніх взаємин поклала натиск на встановлення кращих взаємин поміж народами на вищому степені розвитку й упослідженими. У зв'язку з тим виринуло домагання інформувати правильно ОН. при діяльність жінок у тому напрямі, а також поширювати відомості про таку ж працю, проведену в ОН.

Комісія домашнього госпо-

### ПРЕДСТАВНИЦЯ ЗУАДКОМІТЕТУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ З ПОСАДНИКОМ БЕРЛІНУ

Посадних зах. Берліну д-р Ройтер відбув довшу конференцію з представниками Американської Ради Агенції Добровільної Служби. ЗУАДКомітет заступала його секретарка п. Павлина Різник. На її запит посадник ствердив, що між втікачами зі сходу є також багато українців.

дарства дискутувала широко вишкіл хлопців у домашній роботі. Ця ідея вже прищипилась у Швеції й Норвегії, де навчання хатньої праці проводять у школах. Щораз більше країн зацікавлених у введенні такого шкільного навчання.

Комісія науки й мистецтва займалась розглядом дитячої лектури т. зв. „коміксів“ американського походження, які узнала крайньо шкідливими для розвою дитини.

Комісія охорони дитини займалась долею сиріт та їх вихованням. Окрему увагу присвячено півсиротам, які востають без батька, а це тепер у часі военных рухів та інших переселень є частим явищем.

Як бачимо в комісіях порушено головні пружини праці МЖР. Вони й знайшли відгук в ухвалах езекутиви, що перевела їх у більшості одноголосно. Особливо цікаві є ухвали, що торкаються взаємин МЖР із секретаріатом Об'єднаних Націй. Їх попередив звіт звязкової п. Дрейфус-Барні, яка зясувала спосіб співпраці МЖР із ОН та іншими не-урядовими організаціями. Секретаріят щораз частіше притягає їх до участі в комісіях та щораз більше опирається на їх допомозі.

Езекутива МЖР ствердила, у висліді нарад, що враз із усіми Національними Радами піддержує Об'єднані Нації для скріплення їх морального авторитету та спромоги охоронити права людини. Приймає з задоволенням заходи ОН в користь соціальної й економічної справедливості, створення тривалого миру і піддержує своє переконання, що ОН в теперішню хвилину найбільше до того змагає. Одначе езекутива МЖР признає, що людина тільки тоді може почувати себе людиною, коли є вільною. Тому оборонне зброєння країн є все ще конечне.

Зїзд закінчився побажанням підготовки до міжнароднього конгресу МЖР, що відбудеться весною 1954 у Гельсінкі.



## Обливаний Понеділок

(Уривок із повісти)

У світлий понеділок Танасій Власійчук раніш пішов до церкви — не ждав на челядь. Він же старший брат у церкві. Власійчучка дітей одягала. А старша дочка їх, Анниця з годованкою, Катериною, чепурились у другій кімнаті. Чомусь ще довше чепурились, як на Великдень та ще довше стояли перед малим дзеркалом, що висіло на стіні біля вікна. Аж Власійчучка відозвалась:

— Що ж то ви сьогодні свічки підете гасити? Хто ж то на хорах за вас співатиме — га?

— Ми вже йдемо, нене! запевняла Анниця. Вона швидко підійшла до мисника, вийняла дві найкращі писанки, що заховала окремо, завинула у хустину, щоб не побились і поклала в кишеню киптаря, а тоді до Катерини:

— Бери писанки, Катеринко та й ідім, а то на правду прийдемо свічки гасити.

Збігли швидко з горбка на дорогу над Черемошем. А сонце пригрівало наче улітку. Наче стопити хотіло яркі краски на одягах гуцульських красунь. А вони йшли радісні, щасливі, осяяні сонцем і ясними мріями. Сонце золотило темно-вишневі запаски, перетикані дріттю, гладило пишно вишиті киптарі та чудові вуставки на білих рукавах. Ішли наче княгині — волосся заплетене у бовтиці з чільцем над чолом. Новісенкі з червоної шкіри постолои поскрипували теж якомсь радісно, по святочному.

Аниця підняла руку до очей і глянула проти сонця.

— Ой, Катеринко! Там легіні<sup>1</sup> якісь стоять над Черемошем. Чи не Юра Гордійчук із Гнатом Рубанеком?

— Христос Воскрес! привітали, зрівнявшись із ними.

— Во істину воскрес! відповіли легіні.

— Що ж це ви з дарабами до

<sup>1</sup> легінь — молодий хлопець.

Вижниці вибираєтесь та дивитесь чи досить води в Черемоші? засміялась Анниця.

— Куди там! На писанки ждемо з Гнатом. Дівчат не пускаємо, поки викупу не дадуть.

— А скільки вже того викупу дістали? спиталась насмішливо

тись на цей Великодній звичай.

— А я й забула, що сьогодні обливаний понеділок! сказала. Якби скоріш нагадала була, були б ми царинками до церкви пішли.

— А писанки кому були б віддали?



Гнат у ту ж мить вхопив ведро з водою, що стояло поза ним, і з питімим собі розмахом вилив воду на обох дівчат...

Аниця, прижмуривши свої темносині очі.

— Нічого ще, бо ми щойно від вас починаємо.

— І ви такі певні, що дістанете від нас писанки?

— Певні — не певні. Не дасте самі, так попросимо, сказав Гнат. І в ту ж мить вхопив ведро з водою, що стояло поза ним, і з питімим собі розмахом вилив воду на обох дівчат. Та так зручно це зробив, що обі вони були наче скупані. Кинув ведро, приступив до Катерини та почав шукати в кишені за писанками.

Аниця, хоча й мокра уся, стояла пишна і горда. Прижмурила очі й дивилась на Юру. Хоча може й лиха була, але якомсь занадто не личило гніва-

— Таким, що не нападають дівчат дорогами. Але де це ви ведра такого взяли?

— З кооперативи. Це солодке ведро, від мармеляди.

— Та невже мармеляда? Ой Госпідку! На наших нових киптарях будуть плями.

— Ніякісенького сліду не буде. Гнат же мив оте ведро та травою, й піском шурував, заки води набрав — запевняв Юра. — Ти ось краще скажи, Аннице, як із писанками буде. Гнат бачу, вже дістав їх від Катерини. Чи я також маю шукати в тебе за писанками?

— Хіба ж ти шукав би? здивувалась.

— Чому ж мав би не шукати як усі шукають? Думаєш, відваги не мав би?

— Ні, не мав би! сказала са-  
мопевно.

— Чому?

— А тому, що . поперше: я  
не така, як усі, а по друге...

— Що — подруге?

— Подруге: ти також не та-  
кий, як усі.

— Анни! вимовив насилу і на-  
мить потонув у її темносиніх  
очах. А вона вийняла дві пи-  
санки, найкращі з усіх, що ви-  
писала цього року і подала йо-  
му.

— Дякувать тобі, Анничко!  
сказав тихо.

Та вона начеб уже не бачила  
його. Зараз же звернулась до  
Катерини.

— Ходи ж Катеринко, пере-  
беремося, ми ж ще сьогодні у  
церкві маємо бути.

І побігли дівчата додому. А  
Гнат великий та дужий, стояв і  
дивився їм услід. Усміхнений,  
щасливий, крисаня аж на по-  
тилиці.

Юра дивився на писанки.  
Враз побачив у ріжку орнамен-  
ту, дрібненькими наче мак бук-  
вами, виписане його імя. Для  
нього писала ці писанки і сама  
дала йому! Певна була, що не  
мав би відваги шукати в неї за  
писанками. Бо дійсно не шукав  
би! Хай би рука йому всохла,  
якщо мав би торкнутись її. По-  
рох ізмітав би перед нею по до-  
розі, щоб постільців не запоро-  
шила. Подумати тільки — для  
нього писала ці писанки! Дріб-  
ним маком виписала...

— А ти що, Юро, все ще на  
писанки дивишся? Та бо й є на  
що дивитися! Біда би брала ту  
Анницю, як файно вона пише ті  
писанки! Та й сама вона файна  
яка! говорив із подивом Гнат.  
Ну, але не приглядайся, бо ось  
вже йде...

— Хто йде? стрепенувся Юра.

— Ха-ха-ха! Ти думав — знов  
Анниця? Ні, братчику! Цим ра-  
зом не вона, а неня її — Васи-  
лина Власійчучка — пишна й  
фудульна<sup>2</sup> газдиня на всі вер-  
хи. Цій вже й вода не поможе.  
А хоч би й навіть ціле ведро  
мармеляди виляв на неї — все  
одно не засолодиш її. То ж хо-  
дімо, братчику, бо такий нам

<sup>2</sup> фудульна — горда.

обливаний понеділок справить,  
що їй де!

— А ти Гнате, так говориш,  
якби не знати як добре знав її.

— Бо й знаю! Мало то я ро-  
бив у них, заки в бутин<sup>3</sup> пішов?  
Який уже Танасій є — полони-  
ни винаймає, із жидами і пана-  
ми дає собі раду, а подумай,  
що вона ним крутить, як сама  
захоче — куди їй треба, туди й  
поверне. І ти, братчику, май на  
увазі, що хто схоже Анницю  
взяти — матиме діло не з Тана-  
сієм, а з Танасійхою.

— Чому ж ти мені це гово-  
риш, Гнате?

— Тільки ти мені, Юро, не  
вдавай, що не розумієш! Знаю  
я добре, що в траві пищить, не  
бійся!

— Може й пищить та не зна-  
ти в чийй траві. Бо ти сьогодні  
щось надто швидко побіг до  
Катерини за писанками.

— Бо і вдалася мені дівка! Ду-  
маєш, так закриватись буду, як  
ти! А он гезде її хата — на вид-  
ному місці — при дорозі. Ще  
від часу, як стариня її померла  
— пусткою стоїть. Власійчучка  
взяла Катерину за годованку, а  
хату кожної весни Власійчук  
направляє. Каже він, що Кате-  
рина матиме свою хату, коли  
буде віддаватись. А город який  
коло хати! Земля виправлена —  
чисто тобі як подільська.

— Бачу, Гнате, ти таки доб-  
ре придивився до всього — на-  
чеб на правду збирався сватати  
Катерину, посміхнувся Юра.

— Хто знає, чи й не сватати-  
му. Тільки бач, все то, що мо-  
лодек, то не жонатий — сказав,  
поправляючи крисаню на го-  
лові. — Молодек,<sup>4</sup> бач, куди  
захоче, туди й скочить.

Доходили до церкви. Юра за-  
мовк. Він прислухувався до ра-  
дісного гомону у своїй душі. В  
повітрі пахло весною — тобто  
уносився терпкий запах моло-  
дої, ясно-зеленої травиці, що  
оце тільки прозябала з землі.

Ввійшли у церкву і знімались  
крутими сходами на хори. Пан-  
на Марта, диригентка хору, по-  
сміхнулась їм на привіт. Видно

<sup>3</sup> бутин — ліс, що його рубають.

<sup>4</sup> молодек — неодружений.

ждала — боялась, що не буде  
кому співати. Та вона ще ко-  
гось ждала — двох найкращих  
співачок своїх — Анницю та Ка-  
терини. Дивувалось чому їх не-  
має досі — вони ж ніколи не  
спізнялись. Почали співати без  
них.

І Юра нетерпеливо поглядав,  
чи не йдуть вони. Прийшли  
врешті — зарожевілі від швид-  
кого ходу. І темні, блискучі  
Юрині очі зустрілись із синіми,  
Анничиними очима. Вмить при-  
гадались оті чудові писанки, я-  
кі сьогодні вона подарувала  
йому. Дрібним маком виписала  
його імя. Серце знову стукнуло  
міцно.

І понеслось радісне — могут-  
не "Христос Воскрес"! Анниця  
дивилась і надивуватись не мо-  
гла. Та невже оцей найкращий  
легінь на всі верхи — отой Юра  
Гордійчук, що то дівчата очі  
видивляють за ним — любить  
тільки її — Анницю? А вже ж  
що так! Хіба ж ждав би на неї  
та на її писанки, якби не лю-  
бив? "Христос Воскрес"! — го-  
моніла воскресна пісня, а звуч-  
ний Юрин голос уносився над  
іншими голосами і ніжно-мя-  
ким шовком обмотував Анни-  
чину душу...

## ЦІКАВИЙ ПОЧИН ЛУКЖ-у В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ

Управа Ліги Українських Ка-  
толицьких Жінок у Едмонтоні  
перевела у березні ц.р. курс пе-  
чення і декорування пасок. Їм  
удалось позискати для цього  
льокаль Гез Компані та їхні  
печі. Першого дня явилось 88  
жінок, які приглянулись — як  
місити тісто й виробляти паску.  
Тиждень пізніше відбувся кон-  
курс пасок, що їх учасниці кур-  
су спекли дома. Явилось по верх  
100 учасниць, бо прибули й та-  
кі, що не потребували курсу  
відбувати. Окреме журі з трьох  
знавців осуджували паски піс-  
ля вигляду й легкості. Призна-  
но дві нагороди від управи  
ЛУКЖ-у. Більшість пасок віді-  
слано до захисту старих, де пе-  
ребуває багато українців.

У курсі взяло участь багато  
тут роджених молодих жінок та  
кілька англійок.

## З доброго зерна

Кілька картин із життя Ірини Козаченко

Іскрою Божою називають люди любов до мистецтва, чи теж талант. Звичайно — творчий талант. Інколи це більше як іскра: воно полум'я, ватра чи вулкан, як от у найбільших мистців. Але не треба обмежувати очих Божих дарів до вибраних людей і тільки до творців. Любов до мистецтва, любов до рідного, питомого нашому народові — теж частина оцієї іскри. Прометеевий вогонь розприснувся на частини-іскри і стався добром усіх. Добре, як хтось потрапить зловити його хочби найменшу частину й заховати глибоко в своїй душі. Там вона сяє, хочби через які чорні дні й роки його життя. Хочете зі мною пошукати його в житті одної з нас: Ірини Козаченко? Оце вам фільм з її життя!

Тисьмениця. Мале містечко. Будні в хаті шевця. Семеро дітей. Ви пригадуєте собі галицького шевця, пана майстра, що сидів з ранку до ночі, похилений над варстатом і молотком клепає над старими черевиками? Півсутінко бідної хати-варстату, діти рачкують по брудній підлозі... та годі! Чотирнадцятьлітнє дівчатко, не найстарше в хаті. Найстарша вже в Америці. Від року. Оце тепер друга з черги, Ірина вибирається в світ шукати хліба й долі. Гранатова спідничка, такий же сачок, навіть шовкова хустинка на шиї — адже ж вони міщани та ще й ремісничка родина — і мамина широка, тепла хустка, схрещена на грудях і звязана на спині в вузол. Цілує батькам руки, всі плачуть. Таке мале дівча самотою іде в далеку заморську країну!

Львів. Таке велике місто. Дівчина перший раз його бачить. Часу немає багато. Тож вуйко, що відвозить її до Львова нагліть: мусять піти поклонитися святому Юрові. Цієї величньої святині, що з неї Ірина вийшла у світ — не забуде

ніколи. Це останній спомин Батьківщини. Може якраз там запало золоте зерно в душу дівчатка?

Бюро еміграційної агенції і Ірина вже сама. Сидить у кутку на лавці і жде. Як страшно, як до сліз самотно! Але вона розуміє що так мусить бути. І тому не плаче. Врешті: приходять інші дівчата, інші люди. Так збирається валка заробітчан. На експорт у далекі краї. І вже немає Ірини, малої дівчини. Вже є число у списках і одна з транспорту, що його конвоює агент.

Як картини в книжці з образками пересуваються міста й села. Пруси, куди теж наші виїздили на заробітки. Старі почорнілі від вікового буття будинки. Якась туга. Але Ірина знає: не вільно. І тому оце вступає на корабель лінії Гамбург-Америка і навіть не плаче, хоч корабель відчалює і всі плачуть. Плакати буде в дорозі від морської хвороби і тужитиме за теплим кутиком у хаті і своєю постілью. Там шокотом під покладом. Ніколи не забуде цієї страшної подорожі.

Нью Йорк. Великий, і гучний, і страшний. Але на щастя Юля вийшла по сестру. Вже не так страшно, не так самотно. І є „апартамент” на Першій вулиці, де в одній кімнаті напереміш кільканадцять чоловіків, жінок і дітей. Одне ліжко має кількох мешканців. Сопух поту, бруду, тютюну й горілки. Дві неділі вистане. В тому часі Ірина ходить до жидівських бюро посередництва праці і знаходить її для себе. Місце домашньої прислуги за вісім долярів місячно. Перший рік праці — хто з нас не знає, який він! Перші слова в чужій мові, перші покупки в чужому світі, життя в чужому домі — таке інше від того, що знали в дома. І перша нова суконка „від парадиди”, що її довго потім треба було виплачувати. Що зробити з вихідним? Піти на Першу



Ірина Козаченко

вулицю? Там задуха, глота, тютюн і карти. Вже тепер мріється молодій дівчинці інше життя, суспільна праця, театр. Передовсім театр. Але йде другий рік, йдуть роки. Ірина вже в багатого лікаря в Бронкспарку, має свою кімнату з купальною і заробляє більше. Проте життя таке ж сіре й беззмістне, як досі. Але десь там на заході сходить новий день для Америки і новий для емігрантів. Це автомобільний промисл, це Форд. Знайомі виїздять масово до Дітройту і по чотирьох літах побуту в Нью Йорку іде туди й Ірина. І знову є домашня праця у багатіїв. Але життя набирає кольору й смаку. Здійснюються мрії молодій дівчинці: сцена й громадське життя. Відкіля знала й мріяла про те молода дівчинка з Тисьмениці? Це оця іскра Божя, що невідомо як западає в душу людини, жевріє та не погасає.

\*

Товариство ім. Січинського. Прізвище, що на той час було символом боротьби українського народу за свої права. Воно будило й кликало ставати в ряди. І стає в них Ірина. На аматорській сцені ви бачите оцю типову чорняву українську красуню як Галину в „Ой не ходи Грицю”, як Пріску у „Дай серцю волю...”, ви бачите її за лаштунками і тоді коли не виступає. Помагає влаштувати сцену. Знову іскра Божя: замилювання до

краси, любов до народного мистецтва.

І другий етап: аматорський гурток під дирекцією Атаманця, що прийшов на парохію на заході, як дяк. Міститься в Українській Хаті (ви знаєте цю гарненьку кімнатку на Грейлінг, правда?). Тут Ірина виступає в „Невольнику”, де грає Ярину і знову ж таки в „Ой не ходи Грицю” Це роки 1914-18. Може найкращі роки в житті. Щоденну працю розяснює оте мистецтво, оця сцена. Воно виповнює й підносить. Його не потрапить відсунути на дальший плян навіть те, що так часто вбиває великих артисток, а не таких аматорок, як Ірина: подружжя. Правда приходить ся покинути Дітройт, але на його місце приходять Вінніпег. Як каже Ірина: це було як небо в порівнянні до землі. У Вінніпегу вже не тільки жевріє, але повним полум'ям сяє народне й громадське життя. Там теж вступає Ірина до драматичного гуртка ім. Заньковецької. Але вона самоучка й знає тільки те, що в душі співає. А тепер приходиться вчитися, вправляти й працювати над ролями. Це вже майже справжній театр. Виступає в „Кума Марта”, „Ясні зорі” і попередніх, добре знаних із Дітройту. У міжчасі родить доню. Та театр є дальше її святом. Алеж, що це?! Кашляє. Довший час вже. Спершу потрохи й сухо. Згодом відчуває поступово зростаюче ослаблення, нічні поти, гарячку. Проте не піддається. Та раз стоїть за лаштунками — готова вийти на сцену як кума Марта. Один атак кашлю: кров! Багато живої, яскравої крові — і кінець. Темінь. —

\*

Два літа в санаторії для туберкульозу. Тихо й безкольорово пливе час для хворих. Оподалік від життя і його новості. Зі спогадами минулого, без великої віри в майбутнє. Тричі денно температура, ліки, лежачкування на свіжому повітрі. Навіть при найбільшому морозі — на заході Канади буває між 30-40 мінус — сплять при відчинених вікнах чи на ве-

рандах. Це як у Швейцарії, як у Давос.

В минуле поринає життя. Вже немає ні родини, ні донечки, ні хати. О, вже немає театру. І не буде! Лікар каже що ніколи більше! Що як би видужала — жити мусить як під шкляним келихом. Так, є гори засипані снігом, є дні й ночі біло-сірі без завтра. Алеж є оця іскра Божа! Вона не погасає. З Вінніпегу посилають книжки, газети, візці й матеріали до вишивок. Оце оживляється день і набирає нового змісту: читання. В книжках є те, чого самі не пережили, є світ, є життя. У вишивках є ще одна гілка мистецтва. Голка снує чарівні взори, творить новий світ кольорів і форм.

У санаторії було гарно — каже пані Ірина. — Я любила цей побут. Коли мене після двох літ звільнювали, я плакала. Мене любили лікарі й сестри, бо я була дуже слухняною й доброю пацієнткою. Може через мій сліпий послух їхнім приказам я й видужала.

Але до театру я вже ніколи не вернуся. Тільки до родини. І до громадянства.

\*

Знову Дітройт. Після років скитання — чоловік-залізничник раз працює в Канаді то знову в Америці, раз у малих містечках і три бічних залізничних лініях, то знову в Вінніпегу. Але на постійно переходить жити до Дітройту. Це 26 рік. Майже ніякого життя. Аж доки не приїде Олена Кисілевська й не зорганізує Союзу Українок. Разом із Куриловою їх кільканадцять — це основні члени першого в Дітройті, шістнадцятого Відділу. Зачинається освітня праця, виклади, улаштування національних свят і збірки, безкоштовні збірки. Гроші йдуть до Краю. Десять літ Ірина співпрацює з оцим кружком, два з них була головою. Та чим би не була в кружках — у себе вдома Ірина є найгостиннішою й наймилішою жінкою. Хто приїздить до Дітройту, заїздить туди. Кисілевська, Павликовська, Лорошенки, Лепкова і багато інших. Всі ми памятаємо оці гарні, при-

вітні кімнати, вишивки й образи і цю велику ляльку в народньому одязі, що пишається в кутку гостинної.

Приїздить Маруся Бек, життя набирає більше політичної й полемічної закраски й різничується. Постають нові кружки: 26 в Гемтремку — це частина Дітройту — 23 на заході при церкві, 5 на півночі і вкінці 37 теж на Заході. Тут ви найдете Ірину Козаченко: продовж дев'яток літ, як не в уряді то як співробітницю. Її спеціальність: імпрези, прибирання салі, коротко: мистецьке оформлення.

У жовтні 1935 р. постає Філія СУ, що об'єднує всі кружки. І знову ви зустрічаєте там Козаченкову, спершу як члена, а в 1940 як голову. Про ці часи читаєте в пропам'ятній книзі: „Ювілейна Книжка Союзу Українок Америки 1925-1940 р.” на сторінці 101 і я не повторятиму всього. І. Козаченко вибирають головою в 1940 році і пишуть про ті часи, що вони були для Філії найкращими. Оці три роки головування. Кожний місяць там згаданий і позначений успіхами. Там і вечір у честь Уляни Кравченко, жалібна Академія в честь О. Басараб, свято в честь О. Кисілевської, жалібна академія в честь С. Русової, День Української Жінки, вигравка образу Мороза „Українське Село”, вкінці: — „під кінець листопаду виставка українських вишивок, при якій найбільше заслужилася Ірина Козаченко і Анна Стецько”.

Як бачимо: великий розмах, просто надмір праці. Дивується, як можна просто щомісяця влаштовувати такі поважні й великі імпрези.

— Так, то був великий рух і велика робота — признає пані К-о, — але ми любили ту роботу і коло мене було тих кілька чи кільканадцять дуже гарних жінок і тільки тому ми могли це виконати.

Стільки в книжці. Стільки по кінець сорокового року. Але в Філії І. К-о головує впродовж дальших двох років і ви зустрінете її ще раз головою в 1948-1949 р. Тоді, коли вже приїз-

## Над могилою великої співачки

дять нові емігрантки, коли приїздить Павликовська і Дітройт влаштовує величаве віче. І далі Філія робить все, щоб якнайкраще репрезентувати українське ім'я, вести пропаганду нашої справи серед чужих, головню на терені Інтернаціонального Інституту. Тут іде виставка вишивок одна за одною і показ наших інших культурних надбань. Але вже після віча перебрала головуство Ясінська і продовжує цю роботу й до нині (читай: Пройдений шлях — мета перед очима, С. П. в числі 4, 1951).

Не думайте, що пані Ірина зникла з дітройтського овиду. Має вона теж часи вичерпання і ослаблення та журби про своє здоров'я. Тоді ви знайдете її в домі доньки, де дбайливо піклується внуками. Але не мине місяць-два, як от тепер, і ви чуєте в телефоні її схвильований голос:

— Дуже вас перепрошую пані, що не можу вам прочитати того сама (це про згаданий в горі уступ з Ювілейної Книжки). Ми, як знаєте, влаштовуємо сьогодні Святий Вечір у Народному Домі. Я прибігла по килими! Може який одинадцятий раз повертаюсь із Народного Дому до хати! Василю (це до чоловіка), прочитай пані про те! Я біжу! Приходіть!

\*

Але я не йду. Я сиджу при машинці й пишу про цю жінку. Пишу і нагадую собі невеличку новельку, що я її замолоду читала залюбки. Пише оце письменниця Оліва Шрайнер про людину, що не могла вибачити ближньому і плакала під тягарем ненависти й гніву та просила Бога допомогти їй вибачити. Бог послав ангелів і вони нічого не вміли допомогти. Аж один взяв душу цієї людини, що так боляче образила оцю, що молилася, роздягнув її з усіх налетів і припадкових наверхствувань і поклав перед очима другої. Від душі цієї було дивне сяйво і було воно таке міцне, що людина закрила очі й заклякала:

— Яка чудова душа мого приятеля! — і в вибачливій лас-

Вістка з рідних земель про смерть Сальомеї Крушельницької заскочила всіх. У метушні нашої мандрівки ми забули про її тиху старість. Та не забулася її постать і її мистецький шлях, що пройшов крізь сцени цілого світу.



Сальомея Крушельницька виступала в 1902 р. у Парижі у ролі Ельзи в опері „Льогенгрін“

ці простягнула рамена, щоб обняти ближнього свого.

Кладу перед ваші очі душу людини, що в неї впало добре зерно колись давно. Може біля оцього тяжкого, дорідного колосу траплялися стебла трави. Алеж колос сам золотий, і зерно, що з нього висипалося й ще далі сиплеться золотим струмком, дорідне й плідне і з нього виростає багатий посів на народній ниві.

Молода Сальомея народилася у галицькій священичій сім'ї. Серед багатьох дітей, де всі були обдаровані добрим голосом і слухом, вона може й не мала б нагоди виявитись. Та її батько о. Амврозій розумів вагу мистецького таланту. Він був одним із поступових священиків, що листувались із Франком і Павликом і шукали кращої долі для свого народу. Тому не зважаючи на труднощі й упередження, він вислав Сальомею на науку співу до Відня, а потім до Італії.

Із часу її студій збереглося її листування з Михайлом Павликом, яке показує круг її людських зацікавлень та повязаність із рідним краєм. Павлик по батьківськи дбав про те, щоб молода мисткиня не відривалась від рідного ґрунту. Він посилав їй книжки й газети, реферував їй замітні події й дуже уважно ставився до її відгуку.

Сальомея Крушельницька на цьому вчилася. Вона школила не тільки свій голос, але й знання людей та проблем. І поставила собі небуденну ціль, яку й осягнула. Бо вперто й послідовно вона перейшла всі великі сцени світу. Критика признала їй найвищі осяги в орудуванні голосом та грі.

Тепер, коли стільки наших мистців пробивається вперед у західньому світі, можемо оцінити цей її успіх. Вона пройшла цей шлях сама, без досвіду й без піддержки свого гурта. Напевне заважила тут — крім її мистецьких даних — також сила її особистости, що вміла й хотіла дійти до цілі.

Але як прикметно для жіночої вдачі: на старості літ вона вернулася до рідної хати! Її потягнуло родинне тепло (у Галичині жило шість її сестер), її приманив дух рідної пісні, що колись вона її так чудово співала. І вона не покинула цього свого пристановища і в добу лихоліття. Там, на Личакові, спочили її тлінні останки поруч інших наших великих мистців.

Л. Б.

## ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

### ДІТРОИТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою, що 13. лютого ц. р. відійшла від нас на вічний спочинок членка 23 Відділу США



### АННА ЗАСТАВНА,

яка походила з села Рудка, пов. Ярослав. Народилася 1888 р. до Америки приїхала 1903 р. Покійна полишила двох синів і одну дочку. Була вона тихої вдачі. Тяжкі часи пережила у своєму житті. До Союзу Українок вступила 1947 року. Була доброю членкою, всі обов'язки виконувала по своїй змозі та радо жертвувала на добродійні цілі. Здобула любов і пошану членок Відділу, а живим доказом цього була масова присутність членок на похороні. На цвинтарі попрощала її від імени Відділу Марія Ясінська.

Діти і родина покійної зложили Відділові щире подяку.

### ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

### ЕВА ПАВЛІВСЬКА

родом Туркот із с. Вікна, померла 21. січня 1953 по дуже довгій і важкій недужі в 59 році життя. Залишила чоловіка Василя і вихованка Йосипа Назорика. До 46 Відділу вступила 1941 році, де була активною членкою.

✦

### МАРІЯ ЗАТОЛЬСЬКА

родом Слободян, по першому подружжі Сенік, із с. Шепарівка, пов. Коломия. Померла 10. лютого 1953 р. у 63 році життя. Залишила чоловіка Іллю, 10 дітей, 16 внуків. До 46 Відділу вступила 1942 р., де була активною членкою.

✦

### МАРІЯ ГОРОХІВСЬКА

родом Звір, із с. Лісня, пов. Дрогобич. Померла 17. лютого 1953 р. у 57 році життя. Залишила чоловіка Олександра, двоє дітей і 8 внуків. До 46 Відділу вступила 1928 р., де була активною членкою й одною з основниць 46 Відділу.

Всім нехай буде легка прибрана земля. Їх пам'ять вшановувати будемо кожного року.

Гроші зібрані на поминках розділено як слідує:

\$80 на поминках Еви Павлівської: \$40 на церкву, \$20 на старців, \$20 для залишенців в Європі.

\$122.45 на поминках Марії Затольської — в цілості передано на будову нової церкви в парохії 24 вул.

\$120.00 на поминках Марії Горохівської: \$11.00 на пресовий фонд „Н. Ж.“, решту призначено на катедру і церкву при 24 вул.

## НОВІ КНИЖКИ

**Марія Остромира: “Подай керму”.** Історичне оповідання про княгиню Ольгу. В-во “Америка”, 1952. Ст. 112. Ціна 1 дол.

Наша література небагата в історичні оповідання. А потреба їх наявна і велика. Довкруги світлої постаті княгині Ольги вже дуже багато всяких переказів, коротких оповідань для дітей і молоді та поважних праць проф. Наталі Василенко-Полонської та проф. Курінного.

Авторка підійшла до цієї теми чуттєво. Вона змалювала сердечні переживання княгині, так як це відчуває вірна дружи-

на, мати, бабуня, але й володарка, а при цьому й добра християнка.

Її син Святослав-Завойовник і велика мета його — це були ті святощі, що заступили їй усе в житті. Бо чоловік її, князь Ігор, умираючи, залишив їй не тільки журу за сина, але й долю всієї великої волості довірив її опіці. І хоч неоднократно звертався до неї воєвода Претич:

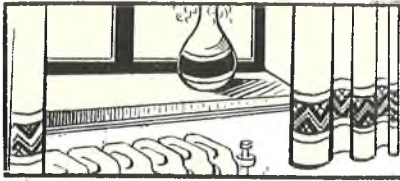
— Подай мені керму, бо не могу дивитися, як твої дрібні руки умлівають від напруги.

Але вона не віддала тієї керми до самої смерті, бо “долею суджено було їй шолом носити, а не кісники, дружину вести до бою”... як говорив усе її прибраний батько Мечислав. Тому власноручно пімстила жорстоку смерть Ігоря на Деревлянах і не завагалась маленького ще тоді Святослава взяти з собою. Він перший кинув свою стрілу і розпочав великий бій. Ціле своє життя вона руководилась тільки добром волости своєї і твердо розправлялась із слабостями душі так своєї, як і Святослава та Малуші, а навіть внучка Володимира. Він, її син, Святослав і велика вже тоді волюсть його — це були ті святощі, що заступили їй усе в житті. Вона принесла їм у жертву свою молодість і всі свої сили. І похоронив князь Святослав її за християнським звичаєм без тризни, яку вона так криво справляла колись на могилі свого чоловіка, князя Ігоря.

Востанне прийшла велика київська княгиня до свого храму на Подолі. Сумно ридали дзвони, ридав син Святослав і внук Володимир та весь народ Києва. І в молодій душі Володимира зродилась постанова сповнити великі задуми своєї бабуні, першої подвижниці християнської віри на українських землях від Ільмену по Тмуторокань.

Це головна ідея повісти, написаної живо та гарною мовою. Шкода тільки, що не підходить для шкільної молоді, яка так дуже прагне історичної лектури.

К. Г.



# У НАШІЙ ХАТІ

## Наші меблі

Багато з нас поставлені тепер перед konieczність — устаткувати свою хату. Дехто це робить уперше і з усім молодецьким запалом! А дехто вже вдруге або і втретє влаштовує свою хату. І хоча вже не хвилюється так, як було колись — такі хотів би мати затишний та милий власний кут.

А тут вибір устаткування такий широкий! Є кожного розміру й ціни меблі — новісенкї й уживані. Можна підібрати собі кімнату у стилі нашої бабуні або й цілком модерну, як хто любить! Можна розкошувати у вибагливому дереві або підшукати собі простеньку сосну.

Та саме тому, що така різноманітність — воно й трудніше визнатись у тому. Тому й кидаємо кілька думок, що допоможуть у цьому.

Найкращим провідником у закупі меблів — це наш власний смак. Ми купуємо їх для себе і самі будемо їх уживати та ними втішатись. Тому треба добре зясувати собі, що саме нам потрібно. Скільки в нас кімнат, як хочемо ними користуватись та яких там меблів потребуємо.

Друга провідна лінія — це наш бюджет. Скільки можемо видати на устаткування? Треба пам'ятати, що меблів уживаємо довгі роки, а не раз і ціле життя. Тому при закупі не слід руководитись дешевістю їх, а краще придивитись до їх викінчення.

На новому поселенні зустріли ми дещо інакші роди меблевого дерева, як були в старому краю. Найкращі меблі виконують тут із імпортованого магоню або тутешнього оріха, явора і дуба. Магонь і оріх уживають масивно, або як дикту,

а явір і дуб тільки на масивні меблі. Дуже поширені тут меблі з гумового дерева. Його підкрашують на магонь або оріх, так само як вільху, яку вживають більше до внутрішніх меблевих частин. Є в ужитку також жовта тополя та різного роду берези.

Незалежно від дерева дуже важне також виконання меблів. На цьому не кожний розуміється і тому саме вибір меблів такий трудний. Та є певні напрямні, що по них може йти наша перевірка.

Перегляньте поверхню дерева і перевірте її гладкість. Чи не вигнута вона? Особливо докладно треба оглянути лучення. Чи немає там знаку, що щонебудь відколось і приліплене знову? Не лінуйтесь обернути предмет, напр. стіл і перевірити докладно його викінчення зі споду. У добрих меблях ці частини покриті шеляком або байцом. Якщо лише поверхня політерована, предмет може вигнутись, бо тоді кожна частина його інакше втягає в себе вогкість. Також дуже важне є лучення меблевих частин. Тільки найдешевші меблі вживають цвяхів і шруб а дорожчі лучать частини впускунням. При політерованих столах перевірте пальцем краї. Чи вони гладкі й рівні?

Солідність мебля можете перевірити також простим потрясінням його. Коли він не надто міцний, тоді хочби злегка лише — захитається. Коли купуєте бюро, комоду, шафу чи туалетний столик — перевірте добре шуфляди-засувки. Які в них стіни, який спід, як вони викінчені?

Окрім дерева вживають на меблі також хромових туб. Їх легко чистити і вони не враз-

ливі на вогкість, як дерево. Тому вживають їх до кухні, купальні, а також на веранди.

Найтрудніше підбирати меблі криті матеріалом. Про перебіг такої роботи та її складові частини мало що знаємо. Тому тут хочу вичислити лише головні засади її, щоб можна вже руководитись ними.

Вимощені фотелі чи тапчани доброї якості повинні мати рямку з твердого дерева (берези, твердого явора). Лучення рями також важне. Пружини такого мебля повинні бути густі, добре прикріплені. Поверх пружин знаходиться вимощення, що в добрих виробках є з кінського волосу, а в середніх із морської трави.

Покриття таких меблів має великі можливості. Є великий вибір меблевих тканин, що промовляють до нас своєю якістю та своїм узором. Треба пам'ятати, що грубозерниста тканина практичніша, як гладка, а густа довше держиться, як рідка.

В загальному можна сказати, що тепер ясне дерево більше вживане, як темне. Кажуть, що ясні меблі роблять кімнату привітнішою. Тому все дерево, що давніше підроблювано під магонь, чи оріх, тепер розяснюють при допомозі байцу і політури на зразок дуба чи берези.

**Зірка**

### ЧИ ВМІЄТЕ ПАРИТИ ЧАЙ?

Мабуть усі знають, що чаю ніколи не вариться, а тільки запарюється кипячою водою. Кипяток потрібний, щоб звільнити з чайних листків ароматичні олійки, які надають чаєві смаку й запаху. Ці олійки виділює температура води на самому ступені кипіння.

# Вітаміни

Для життя кожного живого організму мало вводити до нього певну кількість протеїнів, вуглеводів, товщів та мінеральних солей. Ще мусять бути присутні в їжі т. зв. вітаміни.

Що таке вітаміни? — Це є органічні субстанції, які є потрібні для нормальної виміни речовин в організмі, а тим самим і для життя людини. Ці вітаміни знаходяться в різних продуктах, які споживаємо щоденно. Недостача вітамінів, що трапляється при одноманітній їжі, спричинює забурення в організмі та різні хвороби.

Згадаємо тут головні групи вітамінів, які звичайно називаються після латинської абетки.

Вітамін А — знаходиться в риbachому олії, маслі, сметані, молоці, жовтках яєць, печінці. Також у морелях, моркві, шпинаті, салаті, помідорах, солодкій картоплі. Цей вітамін впливає на нормальну структуру та ріст зубів, як також і на ріст кісток тіла; теж на шкіру, слизові оболони, на кон'юнктиву ока. Недостаток цього вітаміну викликає кон'юнктивіт, курячу сліпоту, відсутність апетиту, неправильний ріст.

Вітамін В є в кількох відмінах. Вітамін В<sub>1</sub> є в дріжджах, свинині, печінці, неочищеному рижі, жовтках яйця, пшениці, земляних оріах, фасолі, молоці. Він впливає на виміну вуглеводнів в тілі людини. Недостаток його викликає хворобу „бері-бері”: запалення багатьох нервів (зустрічається в країнах, де їдять багато рижу). Теж спричинює запалення окремих нервів, серцеві хвороби, відсутність апетиту, затримання росту.

Вітамін В<sub>2</sub> мається в сухих дріжджах, печінці, нирці, яйцях, м'ясі, пшениці, шпинаті, молоці, сирі, маслі. Він необхідний для кожної клітини в людському тілі. Недостаток його спричинює біль язика й вуст, тріщини в кутках уст, зменшений ріст, порушення зору.

Нікотінова кислота (теж ві-

тамін В) є в дріжджах, печінці, м'ясі, маслянці, капусті, шпинаті, пшениці. Вона є потрібна для ферментації, для господарства цукру в організмі та для правильного дихання. Недостаток її викликає хворобу „пеллягру”, яка зустрічається у людей, що їдять багато кукурудзи (Карпатська Україна, Південні Держави Америки та Європи). Головні признаки цієї хвороби: запалення шкіри, язика, забурення шлунко-кишкового тракту, нервові та психічні забурення.

Вітамін В<sub>12</sub> є в екстракті печінки. Він вживається при лікуванні злоякісного недокрівля.

Є ще інші групи вітаміну В, про які я в цій короткій статті не згадую.

Вітамін С знаходиться в помаранчевому соку, грейп-фруті, цитринах, помідорах, цибулі, капусті, горошку, петрушці, полуницях, шпинаті, червоному й зеленому перці. Він має значення при процесі дихання. Недостача його спричинює хворобу „цингу”: запалення ясен, крововипливи до різних тканин тіла, недокрівля, забурення росту.

Вітамін D мається в риbachому олії, маслі, жовтках яйця, молоці, печінці. Він грає ролю в механізмі, що контролює ріст кісток та зубів. Вживається його проти рахіту. Недостаток його викликає загальну сла-

бість, зм'ягчення кісток, корчі у дітей, зубні карієси у дорослих. Тому, що цей вітамін недостатково приймається з їжею, треба обов'язково додавати його у формі ліків: 400 до 800 U денно в дитинстві та в юних роках.

Є ще цілий ряд дальших вітамінів, яких не стану тут вичисляти.

Треба добре запам'ятати наступне: різноманітна їжа, вживання городини, овочів, ягід, вживання сезонної їжі, яка появляється в продажі — є найліпша запорука, що не будете носити гроші за вітамінові препарати до аптеки, а збережете своє здоров'я. Виключенням з цього правила є: 1. Охорона дітей а) під час росту перед рахітом (недостаток вітаміну D); б) перед авітамінозою А і С (давати сік з моркви — вітамін А, давати сік з помаранчів або помідор — вітамін С). 2. Охорона жінок під час вагітності та під час годівлі дітей грудьми. 3. При всіх інфекційних хворобах або хворобах із гарячкою. 4. Після операцій, а іноді й перед. 5. При різних хворобах: крові, шлунко-кишкового тракту, печінки, нервових та ін. 6. В реконвалесценції. При цьому найліпше порадитися з лікарем.

Тут подані відомості про головні вітаміни, про які кожна господиня мусить знати.

ТОВ. ДОЧКИ УКРАЇНИ, 42 ВІД. СУА У ФИЛАДЕЛФІ, ПА.

бажає

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Головній Управі СУА, Управі й членам СФУЖО, членкам 42-го Відділу та всьому Українському Народові.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Марія Демяник, голова Євгенія Задорожна, містоголова  
Олена Волянська, секретарка Анна Мицишин, касієрка





# Українська вишивка

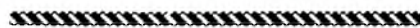


## Дитяча блузка

Наближається час шкільних свят. Щойно проминуло Шевченківське, а тут уже йде підготовка до Дня Матері та закінчення шкільного року. Чи не слід би подумати про вишивану блузочку для нашої малої?

Матеріал: Гладкий білий шовк або батист. Крій рагляновий. Біля шиї блузочка викінчена вузьким стоячком.

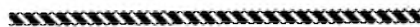
Вишивки небагато, як і слід у малої дівчинки. Невеличкий, квітчастий взір послужить за вставку, а край його біжить по комірчику та здовж пазушки. Квіточки з вуставки покидані по рукаві.



Кооп. „БАЗАР“  
822-823 Н. Френклін Ст.  
Філадельфія 23, Па.

має

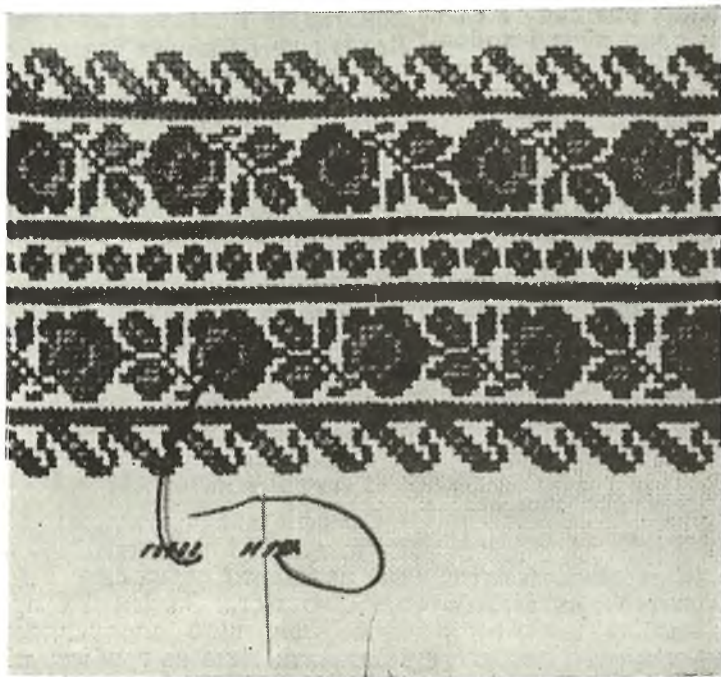
НА ШКІЛЬНІ ДИТЯЧІ СВЯТА:  
сорочки для дівчат і хлопчиків  
спіднички і шаравари  
фартушки і пояси  
намиста й віночки



## Взір із Дрогобиччини

Хрестиковий взір походить із с. Добрівлян, пов. Дрогобич. Його основні краски — чорна й червона, з великою перевагою чорної. Коли не бажаємо такого темного взору для своєї дитини, тоді можемо основною краскою зробити вишневу, а серединки виповнити чорним.

Числа красок при чорному обрамуванні: червона ч. 666. При вишневому обрамуванні — вишнева ч. 816.





## Студенець із курки (авшпик)

### Потрібно:

- 2 курки (нетовсті)  
сок із двох цитрин  
закришка з городини (морква,  
петрушка, цибуля, салера, кілька  
зерен перцю)
- 2 твердо зварені яйця
- 1 цитрина
- 1 склянка білого вина
- 2 білка

Обмити й почистити курки, натерти сіллю, накропити густо цитриною і лишити на дві години. Потім вложити на кип'ячу воду і додати городину та перець. Варити на вільному вогні, щоб кипіло поволі. Коли мясо вже готове, виїняти, покроїти в кусні, і обібрати мясо з костей. Виложити дно форми кружальцями твердо звареного яйця, цитрини, моркви і на те накладати кусники мяса. Крайці на спід, а гірші на верх. Росіл перецідити до другої посудини і влити склянку білого вина. Вкинути 2 білка і коротко заварити. Поставити, нехай добре осяде (але не прохолоне). Перецідити через платинку, додати соли і соку з цитрини до смаку і коли треба, щоб студенець був дуже ціпкий, додати трохи желатини, розпущеної у тому ж росолі. Залляти посудину з мясом так, щоб була повна і мясо було накрите. Поставити до леднички на кілька годин. Перед поданням занурити форму на хвилину в гарячій воді і викинути студенець. До нього годиться татарська підлива.

### Риба в майонезі

### Потрібно на 8 осіб:

- 3 ф. риби
- 1 ф. мішаної городини
- 2 великі цибулі
- 3 цілі перці
- 1 лавровий листок
- сіль

### На майонез:

- $\frac{1}{4}$  літра майонезу
- 1 ложка муштарди
- 1 ложка дрібно посіченої салери
- 1 ложечка солодкої сметанки
- 4 помідори
- 1 мала головка салати

Рибу почистити і покроїти у дзвінки. Зварити вивар із городини і приправ. Процідити і на кип'ячий вивар вкладати кусники риби. Варити на повільному вогні. Потім спробувати виламати кусник риби. Коли проходить наскрізь, тоді риба готова. Відставити з вогню нехай прохолоне в виварі.

Холодну рибу виїняти і уложити на полумиску на листках зеленої салати. Довкруги обложити скибками помідорів. Розмішати майонез із муштардою, салерою і сметанкою. Залити цим рибу на полумиску.

### Січена телятина з яйцями

### Потрібно на 6 осіб:

- 1 ф. телятини
- $\frac{1}{4}$  ф. телячої печінки
- 4 грінки білого хліба
- 2 зубки часнику
- сіль, перець
- 1 яйце
- 2 ложки тертої булки
- 3 ложки товщу

Телятину і печінку змолоти. Хліб намочити, обрізавши шкірку. Часник розтерти з сіллю. Додати одно яйце і добре виробити, щоб постала суцільна маса. Стільницю посипати булочкою, виложити мясо і розвести на прямокутник. Зварити твердо троє яєць, почистити і розкроїти на пів. Уложити по середині мяса. Уформувати з мяса валок. Розігріти товщ і вложити мясо на гарячий. Пекти на  $350^{\circ}$  впродовж 30 хвилин, а на  $300^{\circ}$  40-50 хвилин.

Подавати зимне, покраєне у скибки. До цього годиться хрін із яблуками.

### Салатка з городини

### Потрібно на 8-10 осіб:

- 1 ф. мішаної городини (капуста, морква, салера-корінь, волоська капуста, пори)
- 1 квашений огірок
- 1 яблуко

- 2 варені картоплини (каліфорнійська, довга)
- 1 ложечка дрібної січеної цибулі
- 1 склянка вареної дрібної білої фасольки
- $\frac{1}{2}$  склянки майонезу
- сіль, перець
- ложечки цукру
- сок і пів цитрини
- зелена петрушка

Почистити і зварити городину і покроїти також у пасочки. Картоплю покроїти в кісточку. Все разом вимішати й посолювати. Додати майонезу, приправленого з цитриновим соком і цукром.

Приладити на кілька годин перед поданням і прохолодити в ледничці.

### Салатка з капусти

### Потрібно на 6-8 осіб:

- 1 мала головка білої капусти
- 1 цибуля
- 1 яблуко
- 2 ложки січеного кропу
- 4 ложки квасної сметани
- сок із пів цитрини
- 1 ложечка цукру
- сіль і дрібка перцю

Капусту дрібно пошаткувати, посолити і залишити на пів години. Видушити з соли. Цибулю дрібно посікти, яблуко почистити і покроїти в пасочки. Сполучити капусту з усіма додатками і добре вимішати. Ладити це на кілька годин перед подаванням. Застудити у ледничці. Годиться до риби.

### Мазурок помаранчевий

### Потрібно:

- $\frac{1}{2}$  ф. масла
- $\frac{1}{2}$  ф. муки
- $\frac{1}{8}$  ф. цукру-мучки
- 3 варені жовтка
- ванілія

### На масу:

- 3 помаранчі
- 2 цитрини
- 2 рази стільки цукру
- 2 унції мігдалів

Посікти масло з мукою, додати цукор і вимішати. Жовтка перетерти через сито і додати до тіста. Замісити скоро лише так, щоб сполучилось. Розтачати тісто на грубість пів інча. Виложити ним бляху.

## На гостину — зимний буфет

Гостина повинна бути приємністю як для запрошених гостей, так і для її членів родини. У більшості випадків господиня працює ще й заробітково та не має ніякої помочі в домашньому господарстві.

Коли зважити те все, треба й гостину нашу змодернізувати. Тому сягаємо за такою формою її, що легша до переведення, а саме за зимним буфетом. Бо гарячі страви дуже ускладнюють приготування гостини і подавання, навіть при найменшій кількості гостей, себто 6—8 осіб. Тому не обтяжуймо себе та своїх рідних непотрібними клопотами.

Перебуваючи в країні, де температура справжнього морозу належить до рідкостей, а таємний автомат удержує мірну температуру в кімнатах, можемо з приємністю засісти до стола з зимними стравами. З додатком гарячого напою — кави, чаю чи гарячої чистої юшки у чашках, харч смакуватиме та й не спричинить нестравности. Добір страв також не справляє труднощі. Є цілий ряд їх, що враз із салатками з городини доповнюють себе. До того ще солодке й овочі.

Слід пам'ятати, що всі ці страви — маючи ледничку — можемо приготувати скорше, залишаючи останні хвилини на різні подробиці гостини, які стануть теж у ряді всіх важливих справ. А господині теж належить дрібка часу, щоб помити руки та причесати волосся.

Холодні страви мають багато кращі можливості естетичних прикрас, як гарячі. Тому стають полем до попису найбуйнішої кулінарної фантазії. Так хочби салатку із звичайної щоденної барабольки можна приправити та прикрасити як небуденний присмак. Нераз буває, що на „гарячих“ гостинах вона з'являється на стіл уже прохолола, бо треба було на когось чекати. А так можна її пократити в кісточку і вимішати з майонезом і приправами та добре висмакувати, бо ж поспіху немає і гості не хвилюють нас своєю присутністю.

І хоч тут маємо далеко менше часу, як колись, зате до нашої послуги багато більше угоді днів домашнього господарства. Також маємо багато більші можливості у виборі харчів та їх якості.

У країні, де городина майже

кожного роду є доступна в кожній порі року — приладження салати чи свіжої городини, як салати, помідорів чи редьківці не може бути для нікого проблемою.

То ж не нарікаймо „ні на Бога, ні на людей“, а використаймо вповні те, що саме нам кладеться в руки. Скромна, добре обдумана та старанно викінчена гостина принесе втіху, вдоволення на добрий настрій як нам, так і нашим гостям.

А вже щодо порядку і кількості страв — це друга справа. Не обтяжуймо себе надмірною кількістю страв, бо це нас утомить. А наші гості перевантажують свої шлунки і теж будуть невдоволені.

Зимний буфет можемо подати вполудне (12-2 год.) або й увечері (6-8 год.). Зіставлення страв буде подібне. Гаряча чиста юшка у чашках, холодне м'ясиво, салата з городини, щось із печива, чай, кава, вино. Коли гостина припадає на пополуудне (4-6 год.), тоді вистачить подати печиво і каву або чай, чи холодний овочевий напій. Або це може й бути по старому звичаю — традиційна рокишна святочка паска та добра кава зі сметанкою.

Ось кілька стравосписів на обід чи вечерю:

- I. Чистий борщ у чашках, Шинка та ковбаса, Бурячки-цвікли, Холодні, твердо зварені яйця, Печиво, чай.
- II. Січена телятина, Татарська підлива, Салатка з моркви, Зелена салата, редьківця, Торт пісковий, чай.
- III. Чиста юшка (буліон), Крихкі палочки з кмінком, Риба в майонезі, Салатка з капусти, Сирник, чай, кава.
- IV. Студенець із курки, Салатка з городини, Хрін із яблуками, Печиво, чай.

Наталя Костецька

Краєм уложити пасочок із тіста, вироблений у зубчики.

Помаранчі й цитрини поколотити вилами і зварити. Воду треба змінити три рази, щоб гіркість зійшла. Потім овочі втерти на терці, зміряти масу склянкою, додати двічі стільки цукру і підсмажити ще, щоб згусло. Коли проведемо ложкою по масі рівець і він повільно сходиться, тоді маса готова. Виложити її на коржик. Окремо спарити мигдали, пообирати зі шкірки, посікти і посипати по масі.

Пекти на 400° впродовж 30-40 хвилин. Вийняти з печі простудити у блясі.

### Сирна бабка

Потрібно:

3 ф. свіжого, білого сира

3 середньої величини картоплини

10 жовтків

½ ф. цукру

½ ф. мигдалів

½ ф. родзинків

1 ложка смаженої помаранчевої

шкірки

ванілія

¼ ф. масла

Сир змолоти на машинці. Картоплю зварити у лушпинці, почистити і теж змолоти. Жовтка втерти з цукром. Мигдали спарити, обчистити з лушпинки і змолоти на машинці від мигдалів. Родзинки перебрати і сполокати. Масло розтопити і зляти з осаду. Получити всі складники разом і добре втерти. Виложити до вимашеної форми. Пекти на 350 ст. впродовж 45 хвилин. Витягнути з печі й прохолодити. Коли зовсім прохолодне, обкромити береги і легко виложити з форми.



### ВЕСНА В САДОЧКУ

Хоч зима ревла-гуділа,  
На печі я не сиділа —  
Одяглася в козушинку,  
Нарядилася в шапчинку  
І ходила по льодочку  
До садочку.

А тепер весна надходить:  
Вже раніше сонце сходить  
І пізніше йде спочити,  
Щоб погратись довше діти,  
Щоб набігались, ніврочку,  
У садочку.

Як не гратись, не радіти?  
Розцвітають перші квіти,  
І Великдень, пишне свято,  
Нам дарів несе багато:  
Чудо-писанку, і паску,  
І ковбаску.

З пташенятами на спілку  
Заспіваємо гаївку,  
Заспіваємо веснянку  
І закличем сонце зранку,  
Щоб погралось з нами  
У садочку. [в „квочку”

Роман Завадович

### НАДХОДЯТЬ ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

Напевно знають хлопці і дівчата,  
Що вже надходять Великодні свята:  
Матуся в кухні все печуть і варять,  
Щось труть і місять, пражуть щось і шкварять.  
Їм помагає з сил усіх Оксана,  
Щоб не втомилась матінка кохана.  
Їх спільним трудом — гляньте лиш, будь ласка! —  
Виходить з печі великодня паска.  
За нею бабка, маківник румяний,  
Пиріг із сиром, коржик на сметані.  
Бо мама хочуть, щоб у тії свята  
Згадалась рідна, хоч далека, хата,  
Щоб нам згадалися і бабуня й дідо,  
Як з нами враз сідали до обіду,  
Щоб нам згадався, як далекий спомин,  
Подільських дзвонів великодній гомін.  
А Оля знов з мітлою не дармує,  
Наводить лад, змиває, порядкує,  
Втирає вікна, двері і підлогу,  
Ще й брата Мирка кличе на підмогу.  
— Як хочеш, Мирцю, заслужити паски,  
Стирай ретельно, не роби нам ласки!  
— А там весна заводить лад усюди,  
Поля, ліси зі сну твердого будить,  
В гаях бренять пташат веселі співи,  
Сміється сонце в небесах щасливе,  
В траві раненько сходять перші квіти,  
І серце хоче тішитись-радіти.  
Напевно знають хлопці і дівчата,  
Що за порогом Великодні свята.

Роман Завадович



### РАНОК

Сонце збудилося, ранок встає,  
Ясне світаннячко радість несе!  
В росах вмивається зелений гай  
Пташки виспівують:  
“Сонце, вітай!”



Квіти голівоньки клонять ніжні  
Сонцю привіти шлють щирі  
ясні,  
Срібно регочеться пустун-ру-  
чай  
Шле до висот своє:  
“Сонце, вітай!”

Збудись, синочку мій любий,  
вже час  
Ранок моргає крізь вікна до  
нас,  
Ручкою сонечку ти помахай  
Пішли привіт йому:  
“Сонце, вітай!”

### ОЙ, ЗА ГАЄМ . . .\*)

Ой, за гаєм, гаєм  
Рано-ранесенько,  
Там повіяв теплий легіт  
Легко-легесенько.

Повіяв, повіяв  
Та понад полями:  
Пробудіться пишні квіти,  
Рясти з фіялками.

Пробудіться, встаньте  
Пишними рядами,  
Пригорніться, притуліться  
До Весни, до мами.

О. П. (“Світ Дитини” 1935).

\*) Можна співати на голос відомої  
пісні „Ой за гаєм, гаєм, гаєм зеленень-  
ким...”

## Великодня пригода

Це діялося давніше, у нас, там, дома, на Україні. Якраз на сам Великдень хлопчик Юрко мав велику пригоду, якої не забуде ціле своє життя.

Там, на Україні гарні, великі церкви, а при церквах високі дзвіниці. Вони такі стрункі, гладкі та високі, наче ті вежі, з великими отворами, наче вікнами вгорі. А ці отвори на всі сторони світа. А дзвони в них які! Оттакі здорові, величезні.

Та й у цій місцевості, де жив Юрко, була при церкві така дзвіниця, а в ній великий, прегарний дзвін, що звався „Іван“ Ну, й ще інші дзвони та дзвоники.

Юрко дуже любив і дзвіницю і дзвони. От, бувало, викарабкається сходами високо-високо, а там церковний паламар, дід Матвій, дзвонить. Та, бувало, Юрко просить:

— Діду Матвію, дайте подзвонити, дайте бодай вчепитися мотуза від отого великого дзвона „Івана“!

Дід Матвій не дуже любив, щоб хлопці приходили на дзвіницю, бо вона була старосвітська і там, високо, під самими дзвонами, не було ніякого помосту ані огорожі. От були просто поперечні й повздовжні бальки, на яких треба було стояти. Між бальками й стінами дзвіниці була вільна прогалина, крізь яку необережні діти могли провалитися вниз.

Ото ж, коли Юрко просить, то дід Матвій не зразу дозволяє, а ще надумується, чи дозволити. А Юрко, бувало, принесе йому тютюну до файки.

— Нате, діду, закурїть, а я трошки подзвоню.

То дід Матвій подобріє, тютюн сховає.

— Ні, каже — не закурю перед відправою.

Тоді Юрко й другі хлопчики подзвонять, потішаться. А дід навчає, як і коли треба вдарити, як замахнутися і коли пустити легше, щоб ці дзвони заграли, наче музика. А найважливіша наука з оцим великим дзвоном „Іваном“ Він мав мо-

туз, учеплений до серця і тим серцем дзвонилося. Бо як, бувало, цей дзвін розхитають, то він цілою дзвіницею трясє, мало не завалить її. А голос який, мов грім гуде, гримить. Го, го! То хіба на дуже велике свято ним цілим дзвонили. От, часом у день празника, або в таке велике свято, як „Проголошення Самостійности Української



Коли оце нараз несподівано Юркові вихопився з рук мотуз від дзвона...

Держави“ А цього Великодня то таки серцем малося дзвонити.

Ще заночі Юрко побіг до церкви й там був на відправі, дожидаючи, коли прийде пора вперше задзвонити. Якраз у добру пору вийшов на дзвіницю. А там уже більше хлопців зібралось. А дід Матвій їх навчає:

— Хлопці, як лише отець парох заспівають „Христос Воскрес“, ми задзвонимо отак, по Великодньому, точками. Отже перша точка:

— Вдаряє дзвін „Іван“: бім-бам, бім-бам, бім...

— А друга точка — це менші дзвони: бамбалам, бамбалам, бам...

— А третя — то вже всі ці малі дзвоники: дзінь-дзінь-дзінь... глїнь-глїнь-глїнь...

— А тоді всі враз, але так, щоб вийшло, наче музики грають...

— Добре, діду, добре, ми вже знаємо!

А Юрко просить:

— Діду, дідусю, а я „Іваном“ подзвоню! Позвольте, сьогодні, на Великдень!

— Ну, добре вже, добре. Ось тобі мотуз.

І прийшов цей великий момент. Юрко вхопив за мотуз, розмахався, розрухав серце дзвона. Дзвін загудів: — Бам! — Бім-бам! — І вже впали другі дзвони і заграла великодняя музика.

Коли оце нараз несподівано Юркові вихопився із рук мотуз від дзвона. Юрко подався за ним, скочив на край бальків, та й нараз втратив рівновагу. Вже падав головою вниз, у прогалину, поза бальки, коли несподівано разхитаний мотуз сам вернувся до його рук. Юрко ще вспів, падаючи, вхопитись його руками. Але повис у воздуху, поза бальками, над великою глибиною. Кожної хвилини міг впасти коміть головою вниз, покалічитися, а то й забитися. Він із всієї сили тримався мотуза і кричав. Але хто ж міг його чути при звуках усіх дзвонів?

Однак вправне вухо діда Матвія почуло, що серце великого дзвона вдаряє лише в один бік: — Бім, та й бім.

— Що це таке? — Що за дзвонення, якраз на Великдень? — Глянув у сторону великого дзвона і стерп увесь із переляку. Юрка не було. Що духу дід Матвій скочив Юркові на рятунок і витягнув його на гору.

Юрко був блідий і переляканий. Неменше і дід Матвій. Але не було часу на розмови. Дід Матвій сам ухопив за мотуз і дзвонив, дзвонив з усієї сили.

А Юрко засоромлений, сум-  
(Докінчення на стор. 20)

## ФІЯЛКА

Уже два дні лежав Христос у камяній могилі, і ніхто не знав, що Він третього дня воскресне.

На землі царював смуток, і люди з острахом ховались по домах. Але небо вже готувалося до великого свята Воскресення.

Задумали ангелики прикрасити також землю на перший Великдень.

Тоді на весні росли скрізь квітки, але тільки білі.

— Давайте, помалюємо їх всілякими красками! — сказали ангелики. Вони взяли чашечки з різнокольоровими фарбами і пензлики та й стали по лугах-лісах малювати квітки. І з'явилися на землі вперше кольорові квіти, рожеві, жовті, червоні, сині.

— Здається, вже все! — сказали ангелики, сполоскали в потічку пензлики і стали збиратись додому.

— Стривайте! — закликав старший ангел. — Ось там, на узліссі, ще біліє одна квіточка. Ми не доглянули її... Чи немає ще в кого трішки фарби?

— В мене ще зосталась крапелька синьої фарби! — зголосився найменший із усіх золотоволосий ангелик. Він вилит з своєї чашечки останню крапельку на зовсім маленьку квіточку. Потім узяв пензлика й обережно розвів фарбу по білих платочках.

— Бідна ти! — промовив ніжно до квітки ангелик. — Тобі

### Великодна пригода

(Докінчення зі стор. 19)

ний, непомітно поволеньки зійшов сходами в долину. Клякнув під церквою і, як вмів, гаряче молився:

— О, мій дорогий Ісусе! — Ти знаєш як я Тебе люблю! Я так хотів сьогодні подзвонити Тобі на славу. Ти не дав, щоб я якраз сьогодні забився — бо Ти сьогодні воскрес. — Дякую Тобі за врятоване життя! О! Як я тішуся, що я ще живий! — А по молитві Юрко з усього серця заспівав враз із цілою церквою: — „Христос Воскрес“. **Олена Цегельська**

сталася кривда. Нема вдосталь фарби, щоб як слід тебе помалювати. Але зате я інакше тебе винагороджу.

Ангелик виняв із складок сорочинки пляшечку пахощів і вилит їх на квітку.

— Віднині будеш пахнути найкраще з усіх квіток!

Ангелики відлетіли, а квіточка запахла на все узлісся. То була фіялка.

З того часу і до сьогодні фіялки мають найкращий запах. Кожної весни, коли в Україні пахли фіялки, діти вибігали в гай і співали веснянок та гаївок. І тепер вони туди бігають і заводять на Великдень веснянок — тільки вже крадькома... **Роляник.**

## ФІЯЛОЧКА

Зелені травка,  
Запашна муравка —  
Дивуються-чудуються  
Богданчик і Славка.

А з тієї травки  
До Богдана й Славки  
Заглядає синя квітка,  
Наче очі мавки.

Пишна, наче панна,  
Квіточка весняна,  
Та й прибралася багато,  
Мов в велике свято.

У росі перловій  
Міє квітка брови,  
Міє очка, міє вушка  
Квітка-чепурушка.

А на квітці бджілка  
Грає, мов, сопілка —  
В неї здавна любя-славна  
З квіточкою спілка.

Квітка їй медочок  
Сипле у збаночок,  
А за те їй бджілка грає,  
Дзвонить, мов дзвіночок.

І радіють діти,  
Що їм сонце світить,  
Весна цвітом обсіпає  
Яблуневі віти.

**Роляник**

### СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Нарис „Перший олівець“ у ч. 3. „Н. Ж.“ помилково підписаний прізвищем Романа Завадовича. Автор цього нарису невідомий.

## ВЕСНЯНИЙ СТРУМОК

Вийшли діти на горбок.  
Що за диво? Де сніжок?  
Білим килимом стелився.  
Що з ним сталось? Де подівся?  
Чують діти, хтось кричить.  
— Діти, діти, допоможіть  
На горбочок мені злізти!  
Я хочу вам розповісти  
Про пригоди снігові,  
Про весняні, теплі дні. —  
Так казав дідусь старенький.  
Діти збігли вниз скоренько  
Дідусеві помогли,  
На горбочок привели.  
Сів дідусь той на пеньок  
Та й каже до діток:  
— Той сніжок наш білосніжний,  
Такий чистий, такий ніжний,  
Тільки сонце припече,  
Не витримує, тече  
Говірливими струмками  
Все долинами, ярами,  
Поки стріне потічок.  
І тоді вже той струмок  
З потічком біжать удвох.  
Булькотять та поспішають,  
Камінці перевертають.  
Аж тут річка де взялася.  
Простягнулася, розлилася,  
Шумить, хвилями хлюпоче,  
Наче все залити хоче.  
Наші друзі аж зраділи.  
Гульк у річку! Та й поплили.  
Швидше, швидше на простори!  
У широке вільне море!  
Гори-хвилі підіймати,  
Кораблі на них гойдати.  
Риб і дивні тварини,  
Що живуть в морських

[глибинах,

Все побачити, пізнати,  
Потім дітям розказати. —  
І дідусь той замовчав.  
Потім дітям обіцяв,  
Що на другий день прийде  
І про весну розкаже.

**М. С.**

=====

Вже вийшла з друку  
нова збірка дитячих віршків  
і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала  
Марія Юркевич

Відбитка з „Нашого Життя“.

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

=====

# UKRAINIAN WOMAN

## OUR ENGLISH COLUMN

---

### HAHILKY

In Ukrainian tradition the Easter singing games are most picturesque and famous. They were known for centuries as hahilky or hayivky and they remained almost unchanged until recent years. They originated in pre-Christian times when the re-awakening of all life in the Spring was celebrated with joyous festivals. The Spring was signalized then with pagan songs and dances, which were full of allusions to the green and blossoming awakened nature.

With the coming of Christianity the festivities were aptly applied to celebration of the Resurrection of Christ, with the promise of renewed life and happiness. However, the songs still retained the old pagan allusions to nature and with the onset of political oppression they began to contain

allusions to historic events, so that hahilky of late years really contained a fair history of the Ukrainian people.

Until World War II this Ukrainian custom of resplendent games with singing on Easter Sunday afternoon was widely practiced almost all over Ukraine.

The games were played in the village churchyard, where the lovely surrounding landscape, the green grass, the picturesque church and belfry became a perfect background for the kaleidoscope of color created by the brilliantly colorful dress of the villagers.

This glamorous parade of color and song lasts until the shadows of the evening call the youth home. During all the celebration the bells in the belfry never cease their clamorous pealing.

thought of selecting their place or kind of employment.

— The girls are the worst victims of the regime. Many men died during the war, hence there are a great deal more women than men. Most suicides are among the girls. They usually prepare a solution out of saltpeter, take it, and after a few hours' spasm they are dead.

— The boys do not want to serve in the armed forces and that's the reason for so many suicides and desertions to the woods. The students in the schools, mostly the sons of peasants who were forcibly taken from the parents, drag on in horrible conditions. Besides their studies in the school they are likewise obligated to work in the shops. And the serious problem is that they are undernourished, and thus are forced to engage in some illegal trade in order to scrape up some food. People in the West may not believe when I shall tell them that hungry students under bolshevik regime may often be seen at garbage cans of government officials looking for something to eat.

---

## THE YOUTH UNDER SOVIETS

The editor of the newspaper "Ukrainian News," published in Neu-Ulm, U.S. Zone, Germany, had an interview with a young Ukrainian who has recently escaped from the Red army. His answers are very interesting and revealing, as the conditions behind the Iron Curtain, which he describes, are little known in the Free World.

Here we only relate his answer to the question about the youth in Soviet Ukraine.

**Question:** What is the attitude of the youth toward the Soviet regime?

**The answer** of the interviewed:

— It could be stated with certainty that the grown-up youth of the preceding generation, including the members of the "comsomol" (communist youth organization): first nurturing the deep-

est hatred toward the present regime. The "comsomol" is not enrolling the youngsters as members now as it did before. A ticket is delivered to a youngster with "greetings" and one does not know where this comes from. One is just being enrolled and cannot refuse to join the group.

— The boys in the army talk among themselves that they are not going to fight in the next war. Let the veterans of the last war go on fighting! — they protest.

— The boys and girls in Ukraine are nowadays the most unlucky lot. They cannot determine anything for themselves. They can be forced to toil in "kholkhozes" (on communal farms) or at building canals, also in mines, or be sent to Kamchatka. And they must obey the orders of the bolshevik authorities and forget any

### GETTING READY FOR MMM CONGRESS

The Educational Committee of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) is getting ready to participate in the congress of the World Associations of Mothers (MMM) which is to be held in Brussels, Belgium, this June. The congress is being prepared under the slogan "The educational role of the mothers."

The WFUWO Educational Committee is endeavoring to expound an educational mission of Ukrainian mothers in Ukraine and abroad. It has twice conducted an inquiry sending out to its member organizations question-

# OLENA PCHILKA

Olena Pchilka was one of the foremost Ukrainian suffragists, a woman who during the long span of her life proved her proficiency in many fields of action. She was a writer and excelled as a journalist, she carried on researches in Ukrainian folklore, and above all was a model of a wife and a mother of six children.

She was born in 1849 in Ukraine, then under Czarist Russia. The years of her childhood were the period of spreading of liberal thought in Russia. True, the Czarist regime was still potent, however the liberation of serfs was drawing near, for they were set free in 1861.

Her father sympathized with the movement and her brother Michael Drahomaniv was animated and elated at the prospect of freedom for peasants. Thus the young girl had already learned in her family home the meaning of misfortune of fellow men as well as of labor to overcome their distress.

She married Peter Kossach, a judge, and their life was very happy. She had been busy taking care of the household and rearing her children, still she has always had in mind the object which she fixed in her youth — to work for the cause of the oppressed Ukrainian people. To this cause she devoted all her skill and ardent spirit. At the start she tried at literary ventures — poems, essays, novels, translations. While studying the folklore, she collected many folksongs, proverbs and tales which she printed in scientific editions. She had been readily contributing her own funds to

naires relative to these problems. The replies from several continents and countries described especially the economic difficulties of Ukrainian mothers in various countries of their resettlement.

The WFUWO is planning to send to the congress its representatives from the United States and Canada. Up till now the WFUWO had been represented at MMM congresses by European members of its board.

ward the expenses for publishing the material.

Later on she turned to publishing and editing her own newspaper "Ridny Kray" (Native Land) which continued for 8 years with the supplement for children under the title of "Young Ukraine."



Olena Pchilka

After World War I she was employed at the Academy of Sciences in Kiev. She died in her 82 year, alert and eager for work to the last day of her life.

In the course of her work, of her tireless efforts, Olena Pchilka initiated a field of activity which afterwards unfolded gradually, until it grew into prominence. While studying the life of her people, she was moved and inspired by the beautiful Ukrainian folk art.

She soon realized that this art is valuable only in its originality of design which must be studied and shown at home and abroad. Hence she started to collect the copies of designs of embroidery and Easter eggs which she edited and published in 1875. This work became the basis for further explorations and studies. It has been recently re-issued in Ger-

many and is still indispensable to those who wish to acquaint themselves with the originality of design of Ukrainian embroidery. Olena Pchilka merited the gratitude of Ukrainian women because it was through her persuasive inducement that the folk art which was already declining and on the verge of vanishing — had soon developed into a carefully cultivated field and has embellished the expression of Ukrainian life.

Yet we failed to mention Olena's other great achievement which elevates her to great distinction among our prominent women. She not only served her people with her talent and deep-felt patriotism, but also presented it with a precious lasting gift — with the greatest Ukrainian poetess. Her daughter, Lessya Ukrainka, is one of the leaders of Ukrainian artistic creation. (Her poems, translated by Percival Cundy, were published in 1950 by the Ukrainian National Women's League of America).

It was her inspired motherhood which inculcated in her daughter and other children lofty ideals and this was perhaps her greatest contribution. She adopted a fitting pseudonym, "pchilka," which means little bee, a little worker among small creatures that tirelessly works and assembles. Her spirit evolved the spirituality of her daughter which remains like a culmination of her own lifelong striving and labor.

**Lydia Burachynska.**

## ІЗ ТАНКОВОЇ ЕСТРАДИ

Торонто пережило в лютому дві танкові імпрези, що стояли на висоті наших танкових досягнень. Дня 8. лютого Оленка Гердан показала ряд своїх творів на власному вечорі. Вона вивела нову свою креацію „Плач Ярославни“ та давніші „Дорогу“ З. Лиська і „Коліскову“ В. Барвінського.

Дня 15. лютого виступила на окремому вечорі Рома Прийма, виводячи свої креації — „Мамона“, „Страхіття війни“, „Свяшений танок“ „Русалку“, „Відьму“, „Плач“, „Сваху“ й „Верховину“. Багатий у мистецькі враження вечір доповнили акомпаніяторка Івана Приймova і рецитаторка Лідія Крушельницька.

„НАШЕ ЖИТТЯ“ — КВІТЕНЬ, 1953.



# С Ф У Ж О

## Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Іванна Чорнобривець

### „Визволення” української жінки

Подаємо нижче у скороченні одну з радіопередач, висланих заходами СФУЖО через висильню в Римі на Україну. Її висновки цінні також для нас, що маємо інформувати чужину про шлях української жінки.

Хочу подати кілька думок про т. зв. ленінське вчення у питанні визволення й урівноправнення жінки з чоловіком.

Насамперед хочу сказати, що в самому Ленінові бачу фанатика комуністичної доктрини, якого доля жіночої рівноправності цікавила лише в тій мірі, в якій він сподівався перетворити жіноцтво на знаряддя для своїх комуністичних плянів.

Ленін у своїх творах не виявив звичайного сердечно-людського підходу до жінки, до її страждань і прагнень. Характеристичним доказом цього є його праця „Розвиток капіталізму в Росії” Там він висловлює думку, що втягнення жіноцтва в триби промисловости є річчю прогресивною, а намагання заборонити працю жінок у промисловості вважає реакційними.

Кожному ясно, що фабрично-заводська праця жінок у кол. Росії належала до важких родів фізичної праці і коли Ленін радів, що в минулому столітті ( в кінці його) жінки масово вступали на працю до фабрик і заводів, то його найменше цікавила при цьому доля робітниць-жінки, бо він тут бачив лише дальший розвій пролетаризації суспільства, наближення революції.

У липні 1913 р. Ленін написав

**Українки з центральних земель!  
Надсилайте свої спомини про час великого голоду на Україні!**

статтю „Дрібне виробництво у землеробстві” Він каже: „пролетарка і селянка повинна куди дужче напружуватись, із шкурки пнутися, надриватися над роботою на шкоду своєму здоровю і здоровю своїх дітей, щоби зрівнятися по можливості з працівником-чоловіком у великому капіталістичному виробництві”. І це тому, що жінка на капіталістичній фабриці завжди може боротися і добиватися поліпшення в своєму становищі через суд, страйки, бойкотування і таке інше.

Натомість самі в тому соціалістичному раю, який створений за приписами Леніна, вона є цілком безправною рабинею. Саме в советській системі т. зв. большевицьке урівноправнення жінки призвело до того, що їй ставлять виробничі завдання, якій під силу лише чоловікам. У Советському Союзі зовсім не рахуються з обмеженими біологічними можливостями жінки. Цілий ряд професій надзвичайно шкідливих для жіночого організму, навязують там жінці. Жінка-шахтар явище не рідке в Советському Союзі. Дійшло до того, що жінок ставлено й молотобійцями в кузнях.

Розуміється нічого подібного не можна стрінати в зах. світі. І коли ми тепер читаємо слова Леніна, що „пролетарка і селянка повинні куди дужче напружуватись, із шкурки пнутися, надриватися над роботою на шкоду своєму здоровю і здоровю своїх дітей”, то бачимо, що ці слова найбільше стосуються саме того суспільства, яке створене за його, Леніновими приписами.

У промові на першому зїзді робітниць у 1918 р. Ленін запев-

### СТВОРИВСЯ КОМІТЕТ РОКОВИН ГОЛОДУ

Дня 1. березня зібрався в Централі СУА у Філадельфії гурт жінок. Завданням їх було обміркувати, як відзначити роковини великого голоду на Україні, щоб пошанувати великі його жертви та вказати світові на цей жахливий експеримент большевицького режиму, що коштував нашому народові мільйони жертв

Присутні — у перевазі наддніпрянки — намітили напрямні, по яких ітиме робота. Головним завданням являється збирання матеріалів про страдальний шлях жінки, що йтиме поруч акції ДОБРУС-у та й у порозумінні з ним. Плянується опублікування їх своєю й чужою мовою, як також випрацювання доповідей для академії чи святочних сходин. Зокрема намічено цьогорічний День Матері провести як поклін матері-страдниці того часу.

няв жінок, що соціалізм принесе їм визволення від тяжкої, виснажливої, фізичної праці. Тимчасом дійсність пішла в цілком протилежному напрямку. Советський соціалізм приніс нечуваний визиск жінки і повне зневаження її природнього права на працю, відповідну до сил і можливостей жіночого організму, що ніде в світі жінка тепер не є така гноблена, як в ССР, а зокрема на Україні. Визиск української жінки тим важчий, що вона несе на собі не лише соціальне, але й національне ярмо. Економічний визиск України, як московської колонії, падає також на жінку-українку, яка має полегшувати долю свого брата, чоловіка, батька і разом із ними творити ті матеріальні багатства, які захлапна Москва безупинно вивозить на далеку північ.

# Доповідь про СФУЖО

Світова Організація Українських Жіночих Організацій працює вже 4 роки. Біля СФУЖО об'єдналося українське жіноцтво усіх наших поселень, окрім того, що поза залізною заслоною. Хоч тут і там в часописах появляються вісті про працю СФУЖО — то однак загальне жіноцтво не обзнайомлене як слід із його працею. Тому в такому великому осередку як Торонто, жіноцтво запросило голову і члена управи СФУЖО поінформувати ширше як працює Федерація і жіночі організації в світі.

Доповіді відбулися в залі Народного Дому в дні 22. лютого ц. р. У складі президії Зборів були: пп. Ст. Савчук, Предсідниця, К. Кравс, М. Мудрик, К. Сакалюк, Остапчук, Палієнко, Романик, Чабак, М. Заяць, членки.

Збори відкрила вступною промовою п. Ст. Савчук, пригадуючи присутнім Світовий Конгрес Українського Жіноцтва та постанову СФУЖО. Вона подала, що метою доповіді є поінформувати громадянство про основні завдання і працю СФУЖО. Після того вона представила членів президії і комітету.

Першу доповідь „СФУЖО, його побудова і завдання“ виголосила п. І. Павликовська, член Управи СФУЖО. Вона перейшла коротко головні етапи праці зорганізованого жіноцтва. Перший етап тривав від основи першої жіночої організації Н. Кобринською в 1884 р. аж до праці українського жіноцтва в будові власної держави та участі у першому українському парламенті, в Українській Центральній Раді, до якої входило 11 жінок — відомих громадських діячок. Це період змагань жіноцтва за громадські права, який увінчався повним признанням прав жінки у власній державі.

Другий період змагань жіноцтва — це час між двома світовими війнами. Це розвій праці жіночих організацій на за-

хідних українських землях. Окремо згадала працю жіночих організацій в Європі, ведену політичною еміграцією та початок і розвій жіночих організацій на нових місцях поселення американського континенту (Америка, Канада, Бразилія, Аргентина).

Водночас це часи трагічних переживань українського народу на центральних землях під московсько-більшевицькою окупацією з усіма нелюдськими методами насильства та героїчним спротивом української жінки. Жіноцтво остало вірне своїй ідеї визволення власного народу.

Третій етап починається вибухом другої світової війни до Світового Конгресу. Це часи знищення довоєнного доріжку жіноцтва і його передових діячок. У воєнних умовах міняється форма праці української жінки на рідних землях. В тяжких зусиллях за час німецької окупації, на пів легально, на пів у підпіллі, виконано велику і жертвенну Червоно-Хресну службу. Це часи героїської постави жіноцтва до московських і німецьких окупантів, що принесло величезні жертви й нові героїські подвиги в історії українського жіночого руху. Закінчення війни принесло новий удар, а саме: окупацію всіх земель України московсько-більшевицькою владою.

Праця жіноцтва на скитальщині у часах повоєнних зединала еміграцію з усіх земель України. Вона підготувала жіноцтво до дальшої праці на нових місцях поселення. За те за час війни зміцнилися жіночі організації в Америці і Канаді і зросли в силу. У 1948 р. Союз Українок Америки, як найстарша діюча організація, скликав Світовий Конгрес українського жіноцтва в Філадельфії. На цьому конгресі українське жіноцтво виявило повну єдність у відношенні до своєї Батьківщини, стаючи одним фронтом проти московсько-

більшевицької окупації. На тому конгресі створено Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, що є репрезентантом українського зорганізованого жіноцтва та виявом свободної думки українок поза залізною заслоною. СФУЖО є координатором праці українського зорганізованого жіноцтва біля якого сьогодні об'єдналися жіночі організації Америки, Канади, Аргентини, Бразилії, Австралії, Англії, Німеччини, Бельгії, Франції, Венесуелі та останньо Чіле. Це об'єднання праці українського жіноцтва для помочі рідному краю та піддержки української жінки-громадянки у світі.

Другу доповідь про працю СФУЖО і завдання української жінки виголосила п. Олена Кисілевська — голова СФУЖО. Вона перейшла систематичний розвій СФУЖО і всі ділянки його праці. Організаційно СФУЖО об'єднує тепер 12 центральних краєвих організацій. Воно дає поміч молодим організаціям, помагаючи радою та матеріялами. Зв'язок з усіма організаціями дуже живий. Найбільше скористали ті організації, що починали свою працю на нових теренах поселення.

Дальше інформувала про працю Виховної Комісії СФУЖО та підготовку матеріялів до світового конгресу матерей у червні ц. р. Дала перегляд матеріялів культурно-освітньої комісії, яка розсилає їх по всіх країнах та ділиться досвідом і матеріялами других. Також повідомила про працю жінок в поодиноких країнах та про спільні зусилля в пропаганді української культури. Згадала про велику працю допомогової комісії „Мати й Дитина“ та організацію переселення вдів з сиротами. Тепер цей комітет подає постійну поважну допомогу дітям та матерям на скитальщині. У зв'язках з чужинками згадала про участь у конгресі Світового Союзу Матерей в Парижі 1950 року та участь делегатки у міжнарод-

## Із життя наших централей

### Союз Українок Франції

У ч. 1 цього року подали ми звіт про діяльність з Базару М.М.М. у Парижі. Наспіло доповнення з Союзу Українок Франції з подробицями підготовки та рахунковим звітом.

Діловий Комітет на чолі з п. Винників діяв у рямцях Управи СУФ. Завдяки матеріальній допомозі СФУЖО закуплено в пору матеріал на підготовку дрібних вишивок, що їх зобов'язались виконати члени СУФ за оплатою або безкорисно. Окрім того всі члени управи згодні були у міру можливості внести якийсь дарунок на цілі Базару. І так зложили в дарунку п. Сапрун 2 серветки, п. Яцків 1 серветку, п. Мостович дві заклад-

ньому конгресі журналісток в Бад Гомбург, Німеччина. Для інформації чужини СФУЖО видало інформаційний бюлетень англійською мовою. Також поінформувала про передачі на рідні землі через Голос Канади й італійське радіо. Для передач удалося приєднати співробітниць в усіх країнах і велике число жінок з центральних земель. Все те виконано зусиллям відданих одиниць безкоштовно, бо засоби СФУЖО є мінімальні у відношенні до великих завдань. Бесідниця завізувала жіноцтво скріпити працю своїх організацій і тим піддержати збірні зусилля СФУЖО.

Після доповідей розвинулася дискусія. М. Пастернак порушила справу дитячих садків, яка то проблема викликала живу дискусію. В ній брали участь д-р Гуменюк, Ріппель, Залеська, Паліїв, Сакалюк. Дискусію про садки перенесено на чергову неділю, коли відбується спеціальна нарада, присвячена садкам. У справах СФУЖО забирали слово пп. Кравс, Мудрик, Заяць, та Янківська. Бесідницям подякувала пані Савчук і закрила збори, які тривали близько чотири години. Збори закінчено відспіванням гімну.

ки до книжки, п. Коваленко 2 хусточки, п. Дурбак 1 хусточку й обгортку на гребінчик, п. Винників декоративну ложку та вилки. Із власного матеріалу виготовлено 2 столові комплекти, 1 подушку, 3 серветки більші, 8 серветок менших, 9 хусточок. Про експонати, надіслані з ОУЖ в Англії й Німеччині та СУА в ЗДА ми вже звітували.

СУФ подбав також про освіднення чужинців, виставивши книжки про Україну французькою мовою, поштові марки та гравюри.

Особливе місце займали в буфеті Базару українські торти, які вже мають свою славу на таких імпрезах у Парижі.

Найбільшим моральним досягненням цього річного Базару це дозвіл на виставлення вперше нашого національного прапора, що гордо пишався поруч із іншими в залі готелю "Континенталь", де відбувалась виставка. Читкий напис під прапором, стилеві народні вбрання наших жінок та замітні мистецькі експонати приманювали прибулих гостей. Поміж стендами інших країн, як Франція (Бретонія), Канада, Італія, Греція, Литва український під мистецьким оформленням п. Винників був немов окрасою всього Базару. Доказом цього були численні гості, що їх можна було завважити в кожній порі біля нашого стола.

Так само мистецька частина нашого виступу в опрацьованні проф. Олександрі Горайн була дбайливо підготована і виведена. Крім українців жадна національна група не поставила такого вечора співу й танку, як це завважили інші виставці.

Дохід із Базару у висоті 26.352 фр. покрив вкладку СФУЖО до М.М.М.

### ПЕРЕД КОНГРЕСОМ М.М.М.

У першій половині червня відбудеться в Брюсселі конгрес Світового Союзу Матерей. Секретаріят М. М. М. уже від року підготовляє його в по-

дробицях. Гасло цього конгресу обіймає виховну роль матері. Її завдання й труднощі будуть предметом нарад і дискусій.

Країни, що мають своїх представниць у Світовому Союзі Матерей, дістали ще восени ряд квестіонарів. Ішло про те, що би збагнути й устійнити окремі виховні умовини кожної групи. Особливий натиск клала ця акція на законодавство кожної країни, на економічні умовини й на допоміжні установи, що повинні піддержати матір. Та обслідування йшло також у напрямку здоров'я матері, становища, яке вона займає в своїй суспільності й підготови молоді до родинного життя.

Українки, що їх репрезентує СФУЖО в Світовому Союзі Матерей, взяли на себе анкету про економічні умовини життя наших родин. У листопаді розіслано її нашим членам. До кінця січня — назначеного речинця — наспіли відповіді з Англії, Аргентини, Австралії, Бельгії, Канади, Німеччини, Чіле й ЗДА. Відповіді були дбайливо й вичерпно подані, а ОУЖ Англії і Союз Українок Америки навіть здобули їх більше, бо розіслали анкетний листок своїм гурткам. Анкета дала цікаву картину життя наших новопоселених родин. Це й плянуємо опрацьовати окремо для нашої власної користі. А покищо злучили це в один обширний звіт французькою мовою, що пішов у назначеному речинці до Парижа.

Дальші анкети нам, новим поселенцям, трудно виповнити через неповне ще знання законодавства та всіх допоміжних установ кожної країни. Та згодом можна буде й це домагання виповнити. А суспільне становище матері найкраще характеризує в нас акція переселення вдів, яку перевів Комітет „Мати й Дитина“ в рр. 1950-51. Цією акцією зацікавилась уже міжнародня жіноча організація Союз за виборче право жінки і прохала докладного звіту, а її почесна голова Корбет-Ешбі обмінялась думками з приводу того.



## Програма Десятої Конвенції СВА

30, 31 ТРАВНЯ і 1 ЧЕРВНЯ, 1953 Р.  
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ  
4655 Мартін Ст., Детройт, Міш.

Регістрація делегаток і гостей Конвенції в ПЯТНИЦЮ  
29 травня, в Народнім Домі.

### ПЕРШИЙ ДЕНЬ, 30 ТРАВНЯ, 1953, СУБОТА:

- 8 год. ранку, Служба Божа в Українській Католицькій і Українській Православній Церквах
- 9 год. Регістрація делегаток і гостей Конвенції
- 10 год. Відкриття Конвенції  
Вибір конвенційної президії  
Вибір комісій
- 11 год. Реферат: Завдання Української Жінки на Еміграції
- 12 год. Обід
- 1 год. Звіти делегаток Відділів СВА
- 4 год. Сесія молоді
- 8 год. Бенкет

### ДРУГИЙ ДЕНЬ, 31 травня, 1953, НЕДІЛЯ:

- 9 год. ранку Служба Божа
- 10 год. Привіти усні і письмові
- 11 год. Звіти Головної Управи СВА  
Дискусія над звітами
- 3 год. АКАДЕМІЯ-КОНЦЕРТ, присвячена 20-літтю голоду на Україні
- 7 год. Вечірня сесія, продовження дискусії

### ТРЕТІЙ ДЕНЬ, 1 червня, 1953. ПОНЕДІЛОК:

- 9 год. Докінчення дискусії  
Удільнення абсолюторії Головній Управі СВА  
Вибір Головної Управи СВА  
Плян праці  
Резолюції  
Закриття Конвенції.

### КОМІТЕТ 10-ої КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ 30., 31. травня і 1. червня 1953.

Український Народний Дім,  
4655 Мартін Ст., Детройт, Міш.  
Марія Прокопович, голова  
Марія Ясінська, заступниця  
Софія Сігда, заступниця  
Марія Чериба, секретарка  
Вірджинія Медвідь, секретарка  
Евгенія Будзьяк, фін. секретарка  
Розалія Стисловська, касієрка

### Референтки:

Господарська: Павлина Боднар; Преси й пропаганди: Анастасія Волкер і Стефанія Заплітна; Мистецтва-вистави: Ірина Іваницька; Бенкетова: Ірина Козаченко; Регістрації: Анна Седорак; Гостинности: Іванна Драгінда; Імпрезова: Марія Цісарук; Програмової книжки Павлина Будзол, С. Бурбан, Ф. Сіділо, Д. Генік.

### Вісті з Централі СВА

Несповна два місяці відділяє нас від десятої конвенції СВА в Дітройті (30. і 31. травня і 1. червня), а ще багато праці перед нами, бо усі бажаємо, щоб вона була дуже успішна під кожним оглядом.

Конвенційний Комітет в Дітройті, якого склад подаємо в цім числі, вже в повному ході приготувань, згідно зо звітом п. Павлини Будзол, містоголови СВА, який подала на Річних Зборах Головної Управи СВА у Філадельфії.

В бюрі Централі СВА є багато листування з цього приводу, виготовляються звіти, реферати й друки. Відділи присилають свої залеглості та вплачують зобовязання на 1953 рік. Відбуваються засідання в справі Дому СВА, який незабаром, бо вже в квітні маємо перебрати під свою господарку. Відділ 11 СВА в Трентоні, Н. Дж. влаштував, дуже успішно однотижневу виставку українського народнього мистецтва в Публичній Бібліотеці міста Трентону, для якої взяли колекцію мистецтва, що є власністю Централі СВА.

Щоб хоч трошка облегчити цей навал праці в бюрі Централі, звертаємося з особливим проханням до Управи Відділів, щоб найдалше до 15. квітня вислати до Централі:

1. Повновласті делегаток.
2. Відтинки книжечок і гроші на вигравку телевізійного апарату, яка буде підчас конвенції в Дітройті.
3. По 10.00 дол. за кожную делегатку за книжечку білетів на конвенцію. Ці білети оплатять: Реєстрацію, Академію-Концерт, Бенкет і один обід. Гості можуть теж купити таку книжечку білетів. Замовляти у Відділі СВА.

4. Виповнити блянки і гроші на оголошення до програмової книжки 10-тої конвенції.

Замовлення приміщення в готелі на картках, що їх вислано до Відділів, треба вислати просто до готелю в Дітройті. Цими картками можуть користуватись теж гості, які плянують їхати на конвенцію.

Чи приготуєте поїздку автобусами з Вашої місцевості чи околиці, на конвенцію СУА до Дітройту, про яку ми писали в попередньому числі „Нашого Життя“?

**Дім СУА.** Господарський Комітет Дому СУА плянує зробити посвячення і офіційне відкриття Дому СУА, в перших днях травня. Листовні й телеграфічні побажання треба буде тоді висилати вже на адресу:

Ukrainian National Womens' League of America, Inc.  
909 N. Franklin st. Phila, 23, Pa

Просимо передплатниць журналу „Наше Життя“, які не складають річників, прислати нам **перше** число за 1953, бо наклад вже цілком вичерпаний, а ми їх все таки дуже потребуємо. За Вашу увагу й труд будемо вдячні.

Членкам СУА та їхнім родинам пересилаємо найщиріші побажання радісних свят Воскресення Господнього.

Христос Воскрес!

**Екзекутива СУА.**

### ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 26. лютого до 21. березня 1953

Річна вкладка і організаційний фонд:		
Від. 3 Нью Йорк	20.00	5.00
8 Бронкс	20.00	5.00
13 Честер	20.00	5.00
чартер		
14 Клівленд	20.00	—
23 Дітройт	20.00	5.00
25 Клівленд	20.00	—
28 Ньюарк	20.00	5.00
43 Вайтстон	20.00	—
54 Бріджпорт	20.00	—

Фонд Централі СУА:		
Від. 3 Нью Йорк	44.00	
8 Бронкс	40.00	
23 Дітройт	65.00	
25 Клівленд	10.00	
28 Ньюарк	100.00	
29 Вунсакет	24.00	
37 Дітройт	20.00	

На вкладку до СФУЖО:		
Від. 3 Нью Йорк	6.60	
23 Дітройт	9.75	
25 Клівленд	1.50	
28 Ньюарк	30.00	
29 Вунсакет	3.60	

### Фонд Резервовий:

Від. 23 Дітройт	5.00
28 Ньюарк	5.00

### Пресовий Фонд Н. Ж.:

Від. 3 Нью Йорк	17.50
зложили членки: по 5.00: Марія Марусевич і Анна Либа; Марія Харамбура 2.00; Анна Йосик 1.50; по 1.00: Анна Хархан, Марія Гаврилович, Текля Хома й Анна Паснак.	
Від. 13 Честер	10.00
26 Гемтремк	25.00
28 Ньюарк	5.00
„ 45 Манчестер	10.00
Анолонія Дзюма, Бронкс	4.00
Євд. Шпікула, Філадельфія	2.00
Марія Гарасимів, Нью Йорк	2.00
Ст. Цимбаліста, Дітройт	2.00
Розалія Григорко, Дірборн	1.00
Анна Лопянецька, Дітройт	1.00
Марія Бабяк, Торонто	1.00
Марія Буцяк, Манчестер	1.00
Анастасія Королишин	1.00
А. Забродська, Ленсінг	1.00
Анастасія Зепко, Акрон	1.00

### Конвенційний Фонд:

Від. 3 Нью Йорк	10.00
5 Дітройт	10.00
20 Філадельфія	10.00
28 Ньюарк	10.00
42 Філадельфія	10.00

### Фонд Дому СУА:

Від. 5 Дітройт	1 уділ	100.00
20 Філадельфія	1 уділ	100.00
28 Ньюарк	2 уділи	200.00
„ 32 Ст. Луїс	1 уділ	100.00
Марі Семенина, Гемптон, Н. Дж.		2.00

### Фонд „Мати й Дитина“:

Відділ 40 СУА, Аллентавн,	
збірка	50.00

Роман Завадович, Шикаго, збірка дітей па акцію „Діти Дітям“ 22.00

Анна й Олекса Мелуш, Філадельфія, збірка на уродинах, передала Ірина Волянська 17.00

СУКІП, Філадельфія, Па., до збірки 100.00 на видання букварів 16.00

Від. 22 СУА, Шикаго Агафія Івах, Виллстон Парк, Н. Й. 5.00

Ева Хомів, Бронкс 5.00  
Др. Софія Парфанович, Дітройт 5.00

3 подякою

Марія Бабяк, касієрка  
Стефанія Пушкар, фін. секр.

### ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

#### Збірка на уродинах

Дня 14. березня справляли Олекса і Анна Мелуш свої уродини у гурті своїх приятелів і знайомих. Підчас гоєтини промовила до присутніх Ірина Волянська, пригадуючи, що є брати і сестри наші залишені за скеаном, що не мають і кусника хліба. Її промову доповнив п. Микола Коспяк, дякуючи давнім імігрантам за їх старання про переселення нових. Завдяки їм тепер нові імігранти живуть спокійно на вільній землі. Присутні зложили на фонд „Мати й Дитина“ 17 дол.

Великодня „Писанка“ призначена на допомогу залишеним! Збірку „Писанки“ проводить Український Конгресовий Комітет і ЗУАДКомітет через свої клітини!

## ХРИСТОС ВОСКРЕС!

### НАЙКРАЩІ СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

пересилає

Головній Управі СУА, філадельфійським Відділам СУА та всім Сестрам Союзнякам

### О К Р У Ж Н А Р А Д А С. У. А.

Анна Сивуляк, голова Олена Коломінська, м.-голова  
Ірина Качанівська, секр. Михайлина Чайківська, касієрка

## ЧЕСТЕР, ПА.

### Річні збори 2 Відділу СУА

Дня 1. лютого ц. р. відбулись річні збори 2 Відділу СУА в Честері. Зійшлись численно членки, щоб почути огляд цілорічної праці за минулий рік і начеркнути дещо на слідуючий рік. Запрошено місцевого пароха Укр. Прав. Церкви о. Яроша, щоб молитвою відкрив збори. По молитві голова п. Тершавська попросила присутніх повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою віддати пошану померлим членкам.

По прочитанні протоколу з попередніх зборів слідували звіти урядничок. Контроля ствердила, що всі книжки знаходяться в бездоганному порядку.

Крім звичайних щомісячних сходин уладжено кілька імпрез, як: свято Ольги Басараб, Свято Матері, спільне свячене, Щедрий вечір, „Туркей Сапер“, пікніки, а найбільшим святом цього року, яке зостанеться в пам'яті у нашій громаді — це був 25-літній ювілей існування нашого Відділу.

Голова подякувала всім членкам за співпрацю і довіря та приступлено до вибору нового уряду.

Збори вела вибрана для цього п. П. Пецюх. До уряду на цей рік вибрані: Петронеля Пецюх, голова; Параскевія Рубаш, заступниця; Анна Д. Олійник, секретарка; Анна Гливяк, заступниця; Марія Лаврик, касієрка; Анна Верещак, заступниця; — контрольорки: Н. Пертчак, М. Фідик, Д. Гужва. — Господині: М. Тимань, А. Коваль, С. Батюк. До культурних підприємств: М. Лаврик, М. Івахів, О. Коцюба, Ю. Тершавська, С. Єдинак, П. Пецюх, М. Безлик. Кореспондентка в укр. мові п. М. Івахів, кореспондентка в англ. мові п. А. Олійник. Представниці до громади: П. Пецюх, А. Гапцак, А. Коваль. Представниці до злучених організацій: А. Верещак,

М. Велин. До Прапорів: А. Коваль, С. Батюк.

Після вибору Управи намічено в дальшому пляні відсвяткувати традиційне свято Ольги Басараб і побажанням успіху в праці новій управі закінчено збори.

По закінченні зборів молитвою була смачна перекуска, на якій забавлялись до пізнього вечора.

Марія Івахів

## БРУКЛИН, Н. Й.

### Річні Збори Відділу 21. СУА

Збори відкрила дня 28. грудня 1952 р. голова п. Анна Бодак, молитвою. Привітавши присутніх, попросила віддати пошану померлим членкам однохвилинною мовчанкою. По прочитанні протоколу з попередніх зборів, слідували звіти урядничок. Контрольна комісія ствердила, що всі книжки знаходяться у взірцевому порядку. В цьому році Відділ перевів дві імпрези, Академію в честь Ольги Басараб і сценічну виставу. Кожного місяця відбувались збори, на яких обговорювано біжучі справи, і читано реферати із Централі та намічувано працю на майбутнє. Ухвалено купити уділів на Дім Централі покищо за суму 100.00 доларів. Голова п. Бодак попросила членок за уділення абсолюторії уступаючому урядові. На предсідницю зборів вибрано п. Дарію Петріну, а на секретарку п. А. Палащук. На домагання членок, щоб п. Бодак і надалі зосталась головою Відділу (вже 14 років вона сповняє цей важкий і тяжкий обов'язок) п. Бодак заявила, що з причини перевтоми не може дальше залишатись головою, тому просить присутніх, щоб її звільнено. На прохання членок п. Бодак прийняла почесне головство. Слідував вибір нової управи. На голову вибрано Анастасію Слободян, на місто-голову п. Марію Бішко. Рекорд.

секретарка п. Клементина Житинська, фін. секретарка п. Катерина Баран, касієрка п. Ксенія Дика. Контрольна комісія: пп. Дарія Петріна, Марія Павлин, п. Курило. До лент: пп. Палащук, Рапчик, Курило, Мойсей, Зазуля, Корейко, Возняковська, Сорока. Почесна голова подякувала за довіря всім урядничкам і членкам за співпрацю, бажаючи всім Веселих Свят та Щасливого Нового Року та закінчила збори молитвою. Потім відбулася скромна забава з колядками, на якій членки зложили жертву на пресовий фонд та Комітет „Мати і Дитина“. По \$5.00 п. Федоришин, по \$1.00 пп. Бойсук, Пелех, Лобур, Якімо, Прихідко, Карп, Шарко, Бурдзяк, Панчишин, Шалак, Малицька, Литвин, Бодак, Білобран, Бурдуляк, Бішко, Глушко, Житинська, Сусол, Слободян, Пашковська, Канюка, Малик, Шеремета, Шведрик, Пагут, Ткач, Павлин, Долгун, Баран, Возняковська, Галась, Сорока, Петріна, Матіяшек, Мойсей, Древняк, Палащук, Корейко, Занько, Зазуля, Дика, Цибрівська.

В році 1952 наш Відділ жертвував на слідувачі цілі: на місцеву церкву \$200.00, на пресовий фонд \$25.00, до Централі \$20.00, на сироти \$15.00. Допомоговий Комітет \$15.00, Конгресовий Комітет \$10.00, на старців \$10.00, організаційний фонд \$5.

А. Слободян

## ШИКАГО, ІЛЛ.

### Щедрий Вечір 22 Відділу

Вже минули Різдвяні Свята, святочний настрій розплився десь у просторі і залишились знову сірі будні. Ялинка, яка ще перед тижнем пишалась красно, лежить тепер кинена на „елу“, чекаючи на збирачів сміття. Остались тільки святочні спомини. Одним сумні, другим веселі, а ще іншим — милі.

І ось таким милим спомином залишився у мене Щедрий Вечір, який влаштував 22. Відділ СУА спільно з СУМА дня 18. січня ц. р.

Домівка СУМА, де влаштовано спільну Просфору невелика,

але гарно прибрана, освіченою і куті ялинкою, викликувала милій, домашній настрій, уставлені у „підкову“ столи були прибрані справді по-мистецьки і аж угиналися під тягарем всяких страв, приладжених нашими членками. На столі пишались колачі, печені пироги, пампушки, стояли ряди мисок із кутею.

Коли гості засіли до спільного стола, п. Федуняк, голова 22. Відділу СУА та п. Кострик, голова СУМА привітали гостей короткою промовою, а отці обох обрядів провели спільну молитву. Тоді п. Поготовко, господарська референтка 22. Відділу СУА з цілим „штабом“ паць і з молодими членками СУМА приступили до роздачі вечері, яка традиційним звичаєм складалася з борщу, вареників, смаженої риби, голубців та узвару. Під час вечері деякі з приявних забирали голос, а пані Стефуракова виголосила реферат, що зясував нам наші святочні традиції. Хор СУМА співав коляди та щедрівки.

Вечеря протягнулась до пізньої ночі при милій, товариській гутирці. Ю. К.

### ДІТРОЙТ, МИШ.

#### Річні збори 23. Відділу

Дня 14. грудня 1952 відбулись річні збори. Їх відкрила голова п. Марія Чериба, а секретарка п. Назаркевич прочитала протокол із минулорічних зборів. Головою зборів вибрано п. Євдокію Кахній, а писаркою п. А. Королишин. Із звіту голови п. Чериби видно було, які імпрези влаштував Відділ. Це був Свят-Вечір, Новий Рік, Свято О. Басараб, два бінга, День Матері. Відділ брав участь у базарі парохії та співпрацював із Інтернаціональним Інститутом і Федерацією. Голова М. Чериба подякувала всім урядникам і членкам за співпрацю. Касовий оборот виносив: 1.809 дол приходу і 1.846.75 дол. розходу. Контрольна комісія в особах пп. А. Зелінської і Е. Кахній ствердила, що книжки ведено в порядку.

Слідували звіти урядничок, делегаток, та опікунок хворих. Присутні висказали признання всім урядничкам за їх щирю працю, а потім приступлено до вибору нового уряду на 1953 р. Вибрано, як слідує: пп. Анна Попович, голова, Ірина Козаченко, заступниця, Анна Назаркевич, рек. секретарка, Сіля Бурбан, кор. секретарка, Марія Слупецька, фін. секретарка, Євдокія Кахній, скарбничка. До контр. комісії увійшли: А. Зелінська, О. Дулька. Відвідувачи хворих: А. Копко і К. Ратушняк. Делегатки до Філії: М. Ясінська, І. Козаченко. Делегатки до Федерації: М. Чериба, І. Козаченко. Делегатки до філії УКК: М. Чериба і М. Честух.

Відспіванням нац. гимну закінчено збори.

Анна Назаркевич, секр.

#### Річні збори 26 Відділу СУА ім. О. Басараб

Дня 11. січня ц. р. відбулись збори у новій шкільній залі при досить великій участі членок. Прочитавши протокол із минулих зборів, приступлено до вибору президії. На предсідницю зборів вибрано одногослоно п. К. Хомяк, а на секретарку п. О. Климишин. Голова Відділу п. Катерина Кобаса дала цілорічний звіт із діяльності. Що місяця відбувались сходи (в цілому було їх 11), на яких обговорювано різні справи. Влаштовано 8 імпрез, а саме: Свят-Вечір із сценкою, при співучасті всіх жіночих організацій уряджено концерт у честь Ольги Басараб, вечерок для уступаючого уряду, день української жінки-селянки. Про ті імпрези були повідомлення в „Н. Ж.“. Окрім того влаштовано мистецькими силами під управою п. Кавки театральну виставу. Три вигравкові забави (бінга) з гарними вигравками, а між ними виробами укр. нар. мистецтва, що з них 35 штук виконала голова п. Кобаса. Були також ляльки виробу п. Липецької. На одній із таких забав була розгрівка на книжечки, що їх членки розпродували впродовж цілого літа. Окрім того слід пригадати нашу участь у ярмарку

Інтернаціонального Інституту, де наші членки приготували смашні страви й печиво та в базарі, що його влаштувала наша парохія. — Делегаткою нашого Відділу на Конгрес УКК була п. Катерина Хомяк. Закуплено в Централі чотири примірники творів Лесі Українки англійською мовою і передано їх як дарунок до публичних бібліотек у Дітроїті й Гемтремку та двох університетів. На заклик місцевої філії УКК товариства перевели збірку національного датку. Збірщиком нашого Відділу була п. Теодозія Стельмах, яка збрала 510 дол.

Потім слідували звіти рекордової, фінансової і кореспонденційної секретарки. Скарбничка п. Ганиш подала точний звіт із приходу й розходу. Слідували звіти делегаток УКК, Федерації, Філії СУА, відвідувачок хворих, комітету підприємств, голови збіркового пункту „Мати й Дитина“. Всі ці чинники працювали з гарним, як моральним, так і матеріальним успіхом. Загальна сума приходу виносила дол. 3,297.91, яку наш Відділ, покривши свої зобов'язання до Централі та товариств, де є членом, розділив на такі цілі:

Українська парохіяльна школа в Гемтремку, Українська Повстанча Армія, сиротищець СС. Василянок у Філадельфії, грекокат. Семінарія у Вашингтоні, залишенці в Німеччині й Австрії.

Із звітування уступаючого уряду видно було, що намічену працю в міру спромоги виконано. Контрольна комісія висказала, що знайшла діловодство в порядку, присутні ухвалили урядові довіря, а п. М. Прокопович дала внесок, щоб давній уряд залишився в цілості й на дальше. Однак голова п. Кобаса рішуче заявила, що вибору на цей рік не може взяти, але співпрацювати напевне буде. Вибір нового уряду дав такий вислід:

Пп. Олена Климишин, голова, Катерина Хомяк і Анна Байко, заступниці, Теодозія Стельмах, рекордова секретарка, Н. Вільхова заступниця, Юсгана Прибила, фінансова секретарка, Анна Ганиш, скарбничка, А. Байко, кореспонденційна секретарка

ка. До Контрольної комісії увійшли пп. С. Заплітна, К. Колодій і М. Гуменчук. Відвідувачки хворих — пп. Катерина Бук, Катерина Кобаса і Н. Дидів. Делегатки до Філії СУА: пп. С. Заплітна і Н. Іваницька. До Федерації: пп. Катерина Хомяк і Катерина Колодій. До Філії УКК пп. Оля Макар і Ірина Іваницька. Прапорщицями стали пп. А. Байко і Н. Гульчевська. До Комітету підприємств увійшли: пп. Дидів, голова, К. Колодій, заступниця, Чорній, Владика, Мудра, Масловська, Сліпак, Мацежівська і Юрченко, члени. До Комітету „Мати й Дитина“ увійшли: пп. Т. Стельмах, голова, Іваницька, Рогатинська, Макар, Прокопович, члени.

По виборах нововибрана голова п. Климишин подякувала за довіря і коротко, теплими словами оцінила велику працю, що їй так хосенно для нашого народу провадили жінки з давньої іміграції. Заявила, що при співпраці всіх членок доложить усіх старань, щоб 26. Відділ був і на дальше на такому рівні, як і досі. Обговоривши справи Свят-Вечора, збори закінчено.

**Теодозія Стельмах,**  
секретарка

## НЮАРК, Н. ДЖ.

### Річні Збори 28 Відділу СУА

Збори відкрила дня 22. січня довголітня голова Відділу п. А. Настюк, вітаючи присутніх членів, давніх і нових імігранток, що спільно працюють для добра свого товариства. На внесок п. М. Зілинської вибрано президію зборів, а саме п. Ярославу Олесницьку на голову, а п. Ольгу Банах на секретарку. По відчитанні протоколу з попередніх заг. зборів слідували звіти управи.

Голова п. Настюк подякувала членам за співпрацю, підкреслюючи особливу відданість кількох членок, а саме п. Р. Залепської, п. О. Гординської, членок Управи та п. І. Кононів, членки імпрезової комісії. Звіт із діяльності Відділу складала секретарка п. О. Гординська, яка на вступі зазначила, що управа вповні ви-

конала наложені на неї завдання і тим принесла товариству моральну й матеріальну користь. У звітному році відбулося кілька гарних імпрез, а влаштуванням їх зайнялась імпрезова комісія з п. Кононів у проводі, яка вміло та з мистецьким смаком підбирала програму. І так у травні 1952 відбулося Свято Матері, а при кінці травня Свято Батька, що було в своєму часі зрефероване в „Н. Ж.“. На особливу увагу заслуговує „Вечір народньої ноші“, що відбувся 5. жовтня 1952. Ціллю вечора було показати зразки нашого народнього вбрання та засвідчити про смак української жінки. Відгуки цього вечора появились у „Свободі“, „Америці“ й „Нашому Житті“. У листопаді м. р. відбувся 20-літній ювілей Відділу. Дня 9. 11. відправилась у парохіяльній церкві Служба Божа, а ввечорі в Українській Централі відбулося свято, що складалося концертової частини та бенкету. Обширний звіт із нього появилсь в „Н. Ж.“. З цієї нагоди видав Відділ ювілейну книгу, в якій помістив історію Відділу та кращі світлини з Вечора Ноші та інших імпрез.

28 Відділ співпрацює з іншими товариствами. Є членом Центрального Комітету Ньюарку й на заклик цього Комітету взяв масову участь у протибольшевицькій маніфестації, що відбулася дня 30. березня 1952 у Ньюарку. На запрошення Комітету Міжнародньої Виставки Відділ узяв участь також у цій імпрезі. Разом з іншими жіночими товариствами і місцевою парохією влаштовано свячене й просфору, за що дістав особливу подяку від парохії.

Відділ має невеликий хор, яким керує п. І. Кононів та який виступає на всіх імпрезах Союзу Українок.

Піддержуючи товариське життя і літньою порою — Відділ зорганізував у звітному році дві прогульки над море.

Старанням п. О. Гординської влаштовано два базари, що принесли чималу матеріальну користь для товариства.

Під час року виголошено на сходах Відділу тільки три ре-

ферати. Це трохи мало й тому треба в бїжучому році над тим більше попрацювати. Також треба посилити організаційну працю і придбати більше членок, бо у звітному році вступило їх тільки 12.

Найбільше пожвавилась у звітному році праця в збірковій станиці Комітету „Мати й Дитина“, що має на цілі допомагати залишенцям в Європі, а головно вдовам із дітьми. На прохання станиці членки зложили багато доброго одягу й харчів. Із того запаковано ок. 50 пачок ваги 45—50 ф. кожна і вислано до Європи. Праця цієї станиці не може припинитись, а буде тривати доти, доки будуть залишенці в Європі.

Це був би приблизно білянс праці, яку виконав 28-й Відділ СУА в Ньюарку. В цифрах він невеликий, бо як звітувала скарбничка Відділу п. К. Кузьма — приходу було 2,131.80 дол., а розходу 1,760.77 дол. У касі засталося ураз із салдом з минулого року 581.33 дол. Однак 28 Відділ не є товариством, що числить на великі зиски. Ми лишаємо в касі невелику суму грошей, потрібну для Відділу, а решту розділюємо установам, що грошей потребують, як Український Конгресовий Комітет, Комітет „Мати й Дитина“, різні харитативні цілі і т. д.

По звіті п. Е. Цяпки, члена контр. комісії й по уділенні абсолюторії уступаючій управі, вибрано нову управу, як слідує:

П. А. Настюк, голова; п. Р. Залепська, перша містоголова; п. А. Сидорович, друга містоголова; п. О. Гординська, секретарка; п. О. Загібайло, заст. секретарки; п. К. Кузьма, скарбничка; п. А. Слободюк, заст. скарбнички. До контрольної комісії увійшли пп.: Е. Цяпка, Ст. Нападівич і М. Зілинська.

Іменовано імпрезову комісію, підприємчу комісію, станицю Комітету „Мати й Дитина“ та вибрано делегаток до Центр. Комітету в Ньюарку.

При точці „внески й запити“ пригадала прививним п. Ольга Банах, що день 22. січня — це наше національне свято, день проголошення незалежності й



соборности Української Держави. Найкраще відсвяткуємо його, коли зложимо пожертву на листу УККА, як коляду для залишенців в Європі.

Вже пізно ввечорі передсідниця замкнула збори, а членки розходились додому, підбадьорені на душі, що їхня цілорічна муравлина праця увінчалась гарним успіхом і стала поважним вкладом у товариство та посередньо принесла користь українському народові.

**Ольга Банах,**  
секретарка зборів.

## ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

### Річні збори 46. Відділу

Дня 23. грудня 1952 відбулись річні збори, які відкрила голова п. Ольга Фостик. Секретарка п. А. Кульчицька прочитала протокол із попередніх зборів. З черги вибрано на передсідницю зборів п. Марію Телятник та приступлено до звітів уступаючої управи. Звіти виказали працюватість уряду, що й потвердила контрольна комісія, висказуючи управі довіря. Приступлено до вибору нової управи. На жаль п. Ольга Фостик уступила через те, що мешкає дуже далеко. У склад нової управи увійшли: п. Мелянія Мила, голова (по дволітній перерві стала сьомий раз головою Відділу), п. Анна Харук, містоголова п. Антоніна Кульчицька, секретарка (вже десять літ пробуває на тому пості), п. Марта Візерканюк, заступниця, п. Анна Візнер, касієрка (вибрана вже 4-ий раз з черги). До контр. комісії увійшли: п. Марія Телятник і Зиновія Терлецька. Делегатки до Окружної Ради: пп. Амалія Рублева і Ангелина Маркс. Опікунки хворих: пп. Марія Журавська і Ева Вілкінс.

Підсумки з праці минулого року: сходини відбувалися щомісяця. Переведено такі імпрези: свято в честь патронки Відділу бл. п. Ольги Басараб, аматорського гуртка ім. Т. Шевченка, товариські сходи, коляду. Дохід із цих імпрез був призначений на будову семінарії у Вашингтоні, на церкву, на паро-

хильну шкому, пресовий фонд „Н. Ж.“ та інше. Крім того переведено двічі збірку на залишенців в Європі. Запакувавши зібране в домі секретарки п. А. Кульчицької, вислано харчі і одяг до Німеччини, Австрії й Югославії. Відділ дбав також про своїх хворих, відвідуючи їх по шпиталях та замовляючи Богослужби на їх інтенцію.

Додатнім явищем є те, що 14 новоприбулих вступило до Відділу. Давні членки щиро їх привітали, а найкращим доказом є те, що вже три з них увійшли до управи Відділу. Атмосфера дружньої співпраці і порозуміння єднає всіх при спільному ділі. На цьому прикладі видно, що при добрій волі можуть усі спільно станути до праці і зі свіжою силою та енергією переводити її.

М. В.

## КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Річні збори 30 Відділу відбулись дня 25. січня ц. р. у залі Укр. Нар. Дому. Голова п. Катерина Габрівська відкрила збори і прочитала порядок нарад. Потім секретарка відчитала протокол із попередніх річних та останніх місячних сходи. Фінансова секретарка зложила звіт фінансовий, а голова діловий та подякувала всім членкам, що так гарно співпрацювали з нею цілий рік. Із звіту видно було, скільки вложено праці в імпрези, прийняття голови СУА пані Лотоцької та прийняття нашої молоді під час конвенції в Клівленді.

Приступлено до вибору нового уряду. Всі висловились за залишенням давнього. До управи ввійшли: Катерина Габрівська, голова; Катерина Мураль, містоголова; Марія Фецачин, рек. секретарка; Розалія Завінська, фін. секретарка; Марія Гермак, касієрка. До контр. комісії ввійшли: Марія Бабік і Єва Лялюк. Опікунками хворих є Софія Лазука і Софія Чубінська.

З нагоди заг. зборів розділено коляду: на пресфонд „Н. Життя“ 10 дол., до церков 5 дол. На дім СУА Відділ пожертвував 100 дол.

По закінченні зборів приго-

товано перекуску для членок. Вечір проминув на милій гуртіці.

Приявна

## ПІТСБУРГ, ПА.

### Свято Ольги Басараб

Низку святкувань національних річниць осіннього та зимового сезону закінчено в Пітсбургу дня 15. лютого скромною академією в честь Ольги Басараб, патронки місц. Відділу СУА.

Взявши тим разом ініціативу вповні в свої руки, Відділ, при ласкавій співучасті хору „Самопомочи“ та пластового гуртка „Золотий Колос“, короткою програмою, що включала вміло побудований реферат п. Ірини Луцької, кілька пісень, виконаних згаданим хором під диригентурою проф. Луковського та деклямацій пластунки Тереси Боднар і Лідії Кульчицької, відсвяткував річницю смерті вже легендарної жінки-революціонерки, діла якої стали дороговказом сотням українок, що за прикладом її ще й досі несуть тягар започаткованого діла.

Після академії Всч. о. Сохоцький віспівав панахиду за душу померлої. Потім слідувала маленька перекуска, що обєднала милою гурткою цілу громаду.

Свято відкрила голова Відділу п. Анна Юга, а кінцеве слово подяки учасникам виголосила заступниця голови п. Марія Малевич. Збірка добровільних датків принесла 20 дол.

## БОСТОН, МАСС.

### Річні Збори 44 Відділу СУА

Дня 22. лютого ц. р. зійшлись численно членки 44-го Відділу. Збори відкрила молитвою секретарка. Голова привітала присутніх, а секретарка Ю. Смарш прочитала звіт за 1952 р. Марійка Прухніцька прочитала звіт контрольної комісії, яка переглянула книги Відділу і знайшла все в доброму порядку.

Уряд лишився той самий, лише дібрано п. Олену Боронник на секретарку. Членки вибрали Юстину Смарш делегаткою на 10-ту Конвенцію в Дітройті.

Юстина Смарш, заст. секр.

## „Політична помилка”

Ми золота й срібла не мали, але я мала зараницею у Львові батька й матір, сестер і брата. Вони могли внести у „Торгсін” за мене долари чи золото, і це могло нас врятувати. Я довго не рішалась писати до них. По-перше тому, що нелегко було написати батькові й матері: „Я вмираю з дітьми з голоду”, а по-друге, це була б друга, ще більша, „політична помилка”, за яку я мусіла б колись помандрувати на Сибір...

Але це буде колись, а моїй родині уже тепер загрожує смерть — — і я з тяжким серцем написала до батька й матері, що ми близькі смерті наслідком великого неврожаю. Врожай був ненайгірший, але я мусіла скривати правду, бо правда була „політичною помилкою”.

Минув лютий, почався березень. Люди опухли, чорніли та вмирали з голоду, але слова „голод” не було чути, а для голодних і виснажених людей чужа смерть була байдужою. Кожний замкнувся в собі і знав тільки себе й свою родину. Господині, варючи якусь їжу, замикали двері на ключ і завішували вікна, щоб ніхто не вкрав горщика з їжею (це траплялося досить часто), або щоб чийсь голодні, божевільні очі крізь вікно не вгризлися в душу власниці горщика.

Правда, жінки плакали, знаходячи в садках чи городах чужих, напівмертвих, голодних хлопців-підлітків чи незнайому жінку з дитиною, але ніхто їм нічого не давав, бо нічого було дати, а свої діти миліші і ближчі за чужих... Трупи валялися в садках і городах аж до самого тепла. Вмирали вже й робітничі, особливо багатодітні, родини.

Рушила крига на річці. Мій чоловік пішов заглянути, чи не вдасться ще десь вкостити очерету на паливо, але вернувся

схвильований і шепотом розповів мені, що вплимав у воді втоплене чи здохле поросся, привязав його за ніжку до дерева, щоб вода не понесла його далі, а ввечорі, коли стемніє, він принесе його додому, щоб ніхто не бачив...

І дійсно, увечорі він приніс це, може 3—4 кілограмове поросся й при замкнених дверях і щільно заслонених вікнах ми опатрали його, зварили, частину зіли зараз, а решту заховали до шафи під замок. Кісточки дбайливо спалили в печі й перемішали на попіл, бо за колгоспне добро загрожував розстріл.

А потім знову муки голоду й розпука...

13 березня несподівано прийшло повідомлення з мелітопольського „Торгсін”, що на наше ім’я є, заплачена у Львові, харчова пачка. Якраз річка виступила з берегів, залила огород і підступила вже до дверей будинку, в якому ми мешкали. Але ми цього не злякалися і мій чоловік поїхав по харчі до „Торгсін”.

Ми не могли дочекатися післяобідньої пори, коли мав прибути потяг з Мелітополя, і я з дітьми вийшла назустріч чоловікові.

— Тато! Тато йде і щось несе! — скрикнули мої діти й побігли до батька. Мені упав тягар з грудей.

Ми зараз тут же розломали невеличку чорну порепану хлібину й більшу половину її зіли. Мої батьки й родина переслали для нас продукти найкращої якості, але мій чоловік замінив їх на чорну муку, пшоно, трохи масла й цукру, щоб на довше вистачило.

На пару тижнів ми були забезпечені, однак мій чоловік був дуже пригноблений і далі. Він розповідав страшно. В Мелітополі по вулицях конали в конвульсіях голодні люди, пришельці із сіл. Мертві валялися

по тротуарах, як здохлі ворони. Люди переступали через мертвих, а на колючих ніхто не звертав уваги. На станції не можна було пройти. Клуночок із харчами мій чоловік держав обома руками під кожушкою, а за ним гарячими, божевільними очима слідували голодні, здичавілі люди, доки він не увійшов до вагону.

Села вмирали... В селі Терпіння недалеко Мелітополя, населення якого жило головню з садівництва, усі вимерли або розбрелись по Україні. Село вимерло й опустошило, а Москва їла його садовину, не давши взамін ні фунта хліба. Пізніше село Терпіння заселено російськими селянами десь з-під Орла.

У нашому містечку відносно було ще не так страшно. Багато людей працювало на фабриці й мало сякий-такий харчовий приділ, а німцям допомагало товариство „Бриліант” з Німеччини.

Почалися весняні праці. У колгосп поволоклись усі колгоспники, які ще могли ходити, бо в колгоспній кухні працюючі діставали борщ і ще щось. Москва з жестом „старшого брата” ласкаво капала в колгоспи дещо з харчів, але встановила кару смерті за привласнення найменшої кількості посівного матеріалу.

Учителі й далі не одержували ніяких приділів. Мамині харчі скінчилися, і кара смерті з голоду знову нависла над нами. Вернулися й муки голоду. Подорозі до школи я пильно придивлялася до кожного рудуватого камінчика...

— Може хтось якимсь чудом загубив шматочок, крихітку чорного хліба?... І каміння пахло хлібом! Але то було тільки каміння...

Я написала знову до мамі...

(Докінчення буде)

## ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

**Наталя Забіла:** Чарівна хустина. Казка. В-во „Нашим Дітям“ Євшан-Зілля. Бібліотека Юного Читача ч. 6. Торонто, 1952. Мистецьке оформлення Мирона Левицького. Ціна 50¢.

Чергове видання ОПДЛ „Чарівна хустина“ справді чарівне, як своїм казковим сюжетом, так і мистецьким оформленням.

Тематика шляхотна — побіда добра над злом і це рівнорядно для природи і людини. Дівчина-сирітка Оксана, погана мачуха та її дочка — це головні постаті казки. Злющі жінки знущаються над доброю Оксаною та видумують загибель для неї. Одначе навіть злу лісну Бабу-Ягу роззброює шляхетність Оксаниної вдачі. І те, що має статись її загибеллю, обертається в її користь. Та шляхетні пориви її душі не знають егоїзму, а творять у дальшому тільки добро, яке вкінці винагороджує Оксану. Мачуха з дочкою від зависти вмизають.

„Бо недобре бути злим — і дорослим і малим“, кінчається чарівна казка. Прочитайте ж її всі, і дорослі, і малі!

Прегарні малюнки дають багато радості й естетичного вдоволення. Стилево нарисоване вбрання жінок дає дітям поняття, як виглядає наш народній стрій.

**К. Г.**

### ІЗ ДОПОВІДЕЙ

У грудні м. р. влаштувала Мистецька Кураторія УВАН вечір у пошану Боглана Лепкого з нагоди 80-річчя його народин. Студентка проф. Лепкого д-р Софія Рабій-Карпінська навітала всебічно літературну спадщину поета.

Філія Українського Конгресового Комітету в Йонгстаун, Огайо влаштувала у лютому ц. р. в роковини смерті сл. п. Ольги Басараб і Олени Теліги — «нічне віче. На запрошення УКК промовляли там письменниці Галина Журба й Людмила Івченко.

**Вже друкується перший зшиток куховарської книжки**

**М Я С И В А**

Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі СУА

## ВІСТІ КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

### ВЕЛИКОДНЯ ЗБІРКА

**АМСТЕРДАМ, Н. Й.**

Першою ластівкою прилетів лист із збіркової станиці в Амстердамі. Вже подбали про залишенців на Великдень! Дня 1. березня пішла посылка з 10 пакунків такого змісту: 250 фунтів цукру, 192 ф. товщу, 36 ф. родзинків і 24 ф. какао. До цього додано ще 100 ф. одягу. Подаємо це так подрібно, бо хоч посылка невелика, проте дуже доцільно зложена.

Та збіркова станиця подає такі свої завваги:

„Коли ми приходили до людей, прохаючи пожертви, нас питали, чи маємо якусь вістку з Європи, чи наші пакунки справді доходять до наших залишенців, чи не пропадають по дорозі. До тепер ми не мали з Європи жадного повідомлення про те, чи наші послілки доходили й до кого доходили, хоча наша збіркова станиця за кожним разом писала про те. Тому то й наша Великодня збірка не випала так, як ми сподівалися.

Ми були в дуже прикрому положенні. Я старалась оправдати розподільний комітет, що він не має персоналу і надто зайнятий розподілом, щоб міг провадити кореспонденцію. Та це все не помагало.

Аж на наше щастя наспів 10. березня (коли вже наша посылка без вийшла) лист із табору в Регенсбургу від представника ЗУАДКомітету з повідомленням, що вони одержали від нас пакунки. Дякують і повідомляють, як вони харчі поділили. Тепер я ношуся з тим листом по Амстердамі і кожному стрічному українцеві даю читати й, о диво! Кожен, що дотепер відмовлявся від пожертви під замітом: не знати, де то там в Європі все йде? Тепер, по прочитанні листа, приносить радо пакунок річей.

Отже бачите! Ми не хочемо подяки, але звязку між жертводавцями й залишенцями, щоб удержати на довшу мету щед-

ру жертвенність та піклування за їх долю. Це дуже облегшить нам тут роботу. Невірні Томи самі хочять доторкнутися рани Христа!

**Оксана Добрянська,**  
голова 19 Відділу СУА

### ШИКАГО, ІЛЛ.

Другою весняною ластівкою був листок із Шикаго, що заповів акцію „Діти дітям в Європі на пасочку!“ За ініціативою співробітника нашої дитячої сторінки п. Р. Завадовича та при активній підтримці Нової Української Радіо програми під керівництвом д-ра Ст. Самбірського й управи курсів українознавства при школі св. Миколая переведено збірку, що дала у висліді 22 дол.

Жертви зложили: по 2 дол.: Кузич Юрій, Дубицький Юрій; по 1.50 дол.: Дачкевич Роман; по 1 дол.: Турчин Оксана, Пришляк Марія, Гірняк Богдан, Самбірський Юрчик, Завадович Ромко, Романенко Ліда, Кутинський Ігор, Мицик Богдан, Ожга Святослав, Боярський Зеновій, Гайдук Володимир, Мандзій Іван, Федків Марійка, Баран Віра; по 50 центів: Сенчишак Віра і Марія, Артюшенко Ігор, Кулицький Михайло, Кулицька Марта; по 25 ц.: Дацьо Степ., Ліщинська Дарка.

У ході збіркової акції деякі діти піддали гадку, чи не могли б вони увійти в листовний звязок із своїми братчиками й сестричками по крові в Європі. Таке листування мало б справді гарний виховний вплив! Воно поглибило б шляхетне почуття духового звязку й любови, які подиктували українсько-американським дітям (старої й нової іміграції) простягти помічну руку дітям-залишенням в Європі. Можливо, що такі звязки вплинули б корисно на дальшу жертвенність уже більш приватного характеру.

**Роман Завадович,**  
редактор дитячої радіо програми в Шикаго, Ілл.



## *SPIRIT of FLAME*

A COLLECTION OF THE WORKS OF  
**LESYA UKRAINKA**

Translated by Percival Cundy  
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National  
Women's League  
of America, Inc.**

866 N. 7th St., Phila. 23, Pa.

### ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна . . . . . 50 ц.

Літо . . . . . 70 ц.

Осінь . . . . . 70 ц.

Зима . . . . . 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри  
упорядкувала Марія Юркевич  
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появились  
казочки й віршики з „Нашого Життя“

### СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич  
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку  
ілюстрована збірка віршів  
К. Перелісної

### Для малят – про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач  
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА  
866 N 7th St. Philadelphia 23, Pa.

# THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE  
*Established 1920*

## NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH  
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

## УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді  
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація  
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного  
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете  
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-  
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.  
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із  
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.  
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-  
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато  
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.  
В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

**WOMAN'S WORLD**

P. O. Box 3093 — Winnipeg, Man., Canada

Phone ST 4-2056

### МАРІЯ ГОЛОВАТА, владителька ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО СКЛЕПУ

де можна набути: меблі до спальні, їдальні, кухні  
й гостинної; машини до прання; газові й електричні  
печі; С.Е. холодильні (рефрижерейтор) і інші речі  
до краси Вашого дому, а також телевізійні і радіо  
апарати найкращих фірм.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ І НА ДОГІДНІ ЛЕГКІ СПЛАТИ

Скелп відкритий кожного дня від 9 ранку до 9 вечора  
Вівторок і четвер від 9 ранку до 6 вечора

## MARIA HOLOWATY

329 W. GIRARD AVENUE

PHILADELPHIA 23, PA.